

Miljøgodkendelse af svinebruget Havnsøgårdvej 1, 6500 Vojens

Jf. § 12 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug

([LBK nr. 868 af 03/07/2015](#))

17. september 2015

Haderslev Kommune

Indhold

1	Generelle forhold	4
1.1	Ejer og driftsforhold	5
1.2	Godkendelsespligt.....	5
1.3	Godkendelsens omfang	5
1.3.1	Projektets omfang	5
1.3.2	Tidligere godkendelser	7
1.3.3	Biaktiviteter.....	7
1.3.4	Husdyrbrugets ophør	8
1.4	Offentlighed og høring.....	8
1.4.1	Offentlighed og høring	8
1.4.2	Ikke-teknisk resume.....	12
2	Anlægget.....	14
2.1	Dyrehold og Management	14
2.2	Lokalisering	19
2.2.1	Faste afstandskrav	19
2.2.2	Landskabet og planforhold	21
2.3	Energi- og vandforbrug	22
2.3.1	Energiforbrug	22
2.3.2	Vandforbrug	23
2.4	Gener.....	24
2.4.1	Lugt	25
2.4.2	Støj.....	25
2.4.3	Lys.....	26
2.4.4	Fluer og skadedyr	27
2.4.5	Støv	27
2.4.6	Transport.....	28
2.5	Forurening	29
2.5.1	Spildevand	29
2.5.2	Husdyrgødning og foder.....	30
2.5.3	Affald og miljøfarlige stoffer	31
2.5.4	Ammoniak.....	34
3	Arealerne	41
3.1	Markoplysninger	41

3.2	Gødningsregnskab	41
3.3	Nitrat (overfladevand)	42
3.4	Nitrat (grundvand).....	43
3.5	Fosfor	43
3.6	Ammoniak fra udbringning.....	43
3.7	Gener fra udbringning	44
4	Bilag	45

1 Generelle forhold

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelse efter § 12 i husdyrgodkendelsesloven¹ på Havnsøgårdvej 1, 6100 Haderslev ved Christian Jacobsen.

Afgørelsen omfatter udvidelse af dyreholdet fra 1200 årssøer, 33.600 smågrise (7,2-8kg), 33.450 smågrise (8-32 kg), 555 polte (50-102kg) og 2 heste (500-700kg) til 75.000 smågrise (7,2-32kg), 4.712 slagtesvin (32-110kg) og 2 heste (500-700 kg). Det svarer til en udvidelse **fra 444,36 DE til 488,54 DE.**

Udvidelsen sker i eksisterende bygninger, samt i de nye klima-containerne, placeret øst for klimastald 2. Desuden vil der blive etableret en forbindelsesgang mellem klimastald 2 og containerne, samt en udleveringsrampe på østsiden af containerne. Arealet mellem klimastalden og klimacontainerne bliver befæstet, så arealet kan benyttes til udleveringsrum. Ny vaskeplads på 15x13 syd for gyllebeholderen.

Godkendelsen meddeles på de vilkår der fremgår af Bilag 2 – Oversigt over vilkår og omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg samt bedriftens arealer.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser også selv om disse regler evt. skærpes i forhold til denne godkendelse (Se bilag 1).

Det er Haderslev Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt:

- Overholder bekendtgørelsens fire beskyttelsesniveauer for ammoniak, lugt, fosfor og nitrat
- Lever op til kravene om anvendelse af BAT
- Ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt
- Ikke vil have en negativ indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV, artsfredning eller af rødlistet
- Ikke vil have væsentlig virkning på de landskabelige værdier

Med denne tilladelse har Haderslev Kommune ikke taget stilling til eventuelle tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning, som for eksempel byggeloven, miljøbeskyttelsesloven eller arbejdsmiljøloven.

Jævnfør § 15 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen², skal en miljøgodkendelse regelmæssigt og mindst hvert 10 år tages op til revurdering. Den første revurdering foretages allerede efter 8 år, hvor retsbeskyttelsen udløber, eller senest 4 år efter vedtagelsen af nye BAT konklusioner. Haderslev Kommune forventer at revurdere husdyrbruget igen senest i 2023.

Dato for godkendelse: 17. september 2015

Anne-Lene Jørgensen
Miljømedarbejder
Natur og Landbrug, Haderslev Kommune

Journal nr.: 15/12461
Kvalitetssikring: Håkon Karlsen, Haderslev Kommune

¹ Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug - [LBK nr. 868 af 03/07/2015](#)

² § 15 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug - [BEK nr 1283 af 08/12/2014](#)

1.1 Ejer og driftsforhold

Dette afsnit indeholder ansøgers kontaktoplysninger samt oplysninger til identifikation af husdyrbruget.

Ansøger	Christian Jacobsen Havnsøgårdvej 1 6500 Vojens Tlf./mobil nr. 74514751 Email havnsogaard@gmail.com	Bedriftsoplysninger Havnsøgårdvej 1 6500 Vojens CVR nr. 83401028 CHR nr. 84002
Konsulent	Janni N. Nielsen Sønderjysk Landboforening Billundvej 3 6500 Vojens Tlf./mobil nr. 73202742 Email jnn@slf.dk	Matrikler på ejendom Ejerlav Matrikel nr. Strandelhjørn ejerlav, 26 Bevtoft

1.2 Godkendelsespligt

I dette afsnit gøres der rede for, hvorfor projektet er godkendelsespligtigt.

Haderslev Kommunes vurdering

Der ansøget til 488,54 De hvilket medfører miljøgodkendelsen skal laves efter lovens § 12.

1.3 Godkendelsens omfang

I dette afsnit gøres der rede for projektets overordnede forhold, som ikke direkte har med miljøpåvirkningen at gøre. Der gøres rede for, hvad projektet omfatter, dvs. hvilke ejendomme og bygninger, hvilket dyrehold, hvilke arealer samt eventuelle biaktiviteter. Der oplyses desuden om tidligere godkendelser af husdyrbruget og om hvad der skal ske i tilfælde af husdyrbrugets ophør.

1.3.1 Projektets omfang

I dette afsnit redegøres kort for projektets omfang.

Ansøgers tekst

Dyreholdet på Havnsøgårdvej 1, 6100 Haderslev ønskes ændret og udvidet fra 1200 årssøer, 33.600 smågrise (7,2-8kg), 33.450 smågrise (8-32 kg), 555 polte (50-102kg) og 2 heste (500-700kg) til 75.000 smågrise (7,2-32kg), 4.712 slagtesvin (32-110kg) og 2 heste (500-700 kg). Det svarer til en udvidelse **fra** 444,36 DE **til** 488,54 DE – altså en udvidelse på 44,18 DE.

Udvidelsen sker i eksisterende bygninger, samt i de nye klima-containerne, placeret øst for klimastald 2. Desuden vil der blive etableret en forbindelsesgang mellem klimastald 2 og containerne, samt en udleveringsrampe på østsiden af containerne. Arealet mellem klimastalden og klimacontainerne bliver befæstet, så arealet kan benyttes til udleveringsrum.

Der er ingen arealer beskrevet i denne ansøgning, da husdyrgødningen (487,66 DE) afsættes til gylleaftaler på Skarrevvej 338, 6200 Aabenraa. Harmoniforholdene på Skarrevvej 338, 6200 Aabenraa behandles i § 16 ansøgning som er fremsent særskilt til Aabenraa Kommune.

0-Alternativet

Kommer denne ansøgning ikke igennem vil det betyde at ansøger har tomme stalde stående, som han ikke får mulighed for at udnytte. Dyr økonomisk situation. Desuden vil han ikke kunne aftage alle de pattegrise, som hans søer på Tyvsevej 20 producerer. Han vil derfor være tvunget til at afsætte dem, med en mindre fortjeneste.

Haderslev Kommunes vurdering

Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen, og med de ændringer, der fremgår af denne godkendelses vilkår. Ovenstående beskrivelse er kun en kortfattet beskrivelse af projektets omfang, som vil blive beskrevet nærmere i de efterfølgende afsnit.

Det er kommunens vurdering, at projektet kun omfatter anlæg på den aktuelle ejendom og at denne ikke er teknisk eller forureningsmæssigt forbundet med anlæg på andre ejendomme.

Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives på stedet uden væsentlige indvirkninger på miljøet. Miljøpåvirkningen, der kommer som følge af udvidelsen på husdyrbruget vurderes ikke at påvirke lokalområdet i negativ retning, jævnfør nærværende miljøgodkendelse.

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at der er meddelelespligt. Det er kommunen, der vurderer, om fremtidige ændringer af bedriftens dyrehold eller staldindretning, opførsel af nye stalde eller opbevaringsanlæg skal udløse krav om tillæg til miljøgodkendelsen. Udsiftning af arealer samt ændringer i ejerforhold skal ligeledes anmeldes til kommunen.

Nul-alternativ

Med hensyn til nabogener set i forhold til nul-alternativet kontra udvidelsen på husdyrbruget vurderes det, at udvidelsen på husdyrbruget ikke vil betyde væsentlig større gener for naboerne omkring husdyrbruget end ved den nuværende produktion. Det er endvidere Haderslev Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser, af nul-alternativet, dvs. fastholdelse af et konstant produktionsniveau på husdyrbruget, ville være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil nul-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagterierne, men også i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer med mere), og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes. Nul-alternativet vurderes derfor ikke som værende et relevant valg.

Udnyttelsesfrist

Der er ansøgt om, at have to år til at udnytte godkendelsen, hvilket stilles som vilkår. Med udnyttet menes her, at der inden fristens udløb er indgået en retligt bindende aftale med relevante håndværkere eller entreprenører af bygge- og anlægsarbejdet, herunder et tidspunkt for udførelsen. Endvidere skal der være indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den fulde årsproduktion behøver således ikke at være nået inden for tidsfristen.

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at hvis den meddelte miljøgodkendelse, ikke har været udnyttet helt eller delvist i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i seneste tre år, jf. § 33 i husdyrgodkendelsesloven.

Vilkår

- 1) Godkendelsen gives på vilkår af, at projektet gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet.
- 2) Husdyrbruget godkendes til smågrise og slagtesvin + 2 heste med et maksimalt dyrehold, som det fremgår af vilkår 8.
- 3) Miljøgodkendelsen bortfalder, hvis byggeri/anlægsarbejder ikke er sat i gang inden to år fra denne afgørelses meddelelse. Det anses for tilstrækkeligt, at der inden fristens udløb er indgået en retligt bindende aftale med relevante håndværkere eller entreprenører om udførelse af bygge- og anlægsarbejdet, herunder et tidspunkt for udførelsen. Det er tillige en forudsætning for overholdelse af fristen, at den udnyttelse, der er påbegyndt inden fristens udløb, fortsættes og færdiggøres i et rimeligt tempo og normalt skal være afsluttet inden for et år efter fristens udløb. Et påbegyndt byggeri kan således ikke afbrydes i en længere periode og derefter genoptages. I så fald vil godkendelsen bortfalde.

1.3.2 Tidligere godkendelser

I dette afsnit redegøres kort for husdyrbrugets tidligere godkendelser.

Ansøgers tekst

Haderslev Kommunes vurdering

Haderslev Kommune har den 10. november 2009 meddelt § 12 miljøgodkendelse til ændring af produktionsforholdene på Havnsøgårdvej 1, 6500 Vojens.

Der er af 15. maj 2012 yderligere ansøgt om en ændring af produktionsforholdene i forhold til den meddelte § 12 miljøgodkendelse således at den nye klimastald ikke vil blive etableret som en ny bygning på bar mark, men vil blive etableret i en eksisterende ladebygning, der ændres til klimastald – en ændring som krævede en tillægsgodkendelse til den eksisterende § 12 miljøgodkendelse.

Haderslev Kommune vurderer, at ansøgningsmaterialet tager udgangspunkt i det tidligere tilladte.

1.3.3 Biaktiviteter

I dette afsnit redegøres der for biaktiviteter på husdyrbruget.

Ansøgers tekst

Der forefindes ingen biaktiviteter på husdyrbruget.

Haderslev Kommunes vurdering

Da der ikke forefindes biaktiviteter på husdyrbruget stilles der ikke vilkår i forhold hertil.

1.3.4 Husdyrbrugets ophør

I dette afsnit gøres der rede for, hvilke tiltag der planlægges at udføre for at forebygge forurening i forbindelse med husdyrbrugets ophør.

Ansøgers tekst

I forbindelse med et eventuelt ophør af husdyrproduktionen vil stalde, gyllekanaler, kornsilo og halmlænge blive tømt og rengjort. Desuden vil ejendommen bygninger blive vedligeholdt eller evt. vil driftsbygningerne blive fjernet, således at ejendommen ikke forfalder. Endvidere vil gyllebeholderen, som opføres i forbindelse med udvidelsen blive fjernet, når den ikke længere anvendes til jordbrugsmæssige formål, medmindre andet aftales med kommunen.

Haderslev Kommunes vurdering

Haderslev Kommune vurderer, at de beskrevne tiltag ved husdyrbrugets ophør er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter.

Der er stillet vilkår om oprydning i forbindelse med bedriftens ophør, så risiko for forurening og gener i form af for eksempel lugt, fluer og skadedyr begrænses, og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende stand. Det er kommunen, som vurderer, om foranstaltningerne er tilstrækkelige og om en tilfredsstillende stand er opnået inden for en rimelig tidsfrist. Gyllebeholdere, der opføres uden tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer, skal fjernes når beholderen ikke længere skal anvendes.

Følgende vilkår er stillet for at fastholde ansøgers intentioner.

Vilkår

- 4) Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Haderslev Kommune.
- 5) Ved husdyrbrugets ophør fjernes tilbageværende husdyrgødning, ejendommen ryddes for affald, døde dyr, spildevand, foder mv.
- 6) Ejendommens staldbygninger samt gyllebeholder rengøres.
- 7) Gyllebeholder, der er opført uden tilknytning til de øvrige bygninger, skal fjernes når de ikke mere bruges til jordbrugsmæssige formål.

1.4 Offentlighed og høring

I dette afsnit gøres der rede for inddragelsen af offentligheden i forbindelse med denne afgørelse.

1.4.1 Offentlighed og høring

Der gøres her rede for inddragelse af offentligheden og lovpligtige høringer.

Forannoncering

Ansøgningen blev offentliggjort på kommunens hjemmeside www.haderslev.dk -> Politik og Dialog -> Høringer og afgørelser – tilladelse den 19. maj 2015.

Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen.

Høring af naboer og parter

Naboer og parter, samt ansøger selv og øvrige parter der har anmodet om orientering i sagen blev orienteret om ansøgningen om miljøgodkendelse den 9. juli 2015 med en frist på 6 uger til at indsende bemærkninger.

Der indkom følgende bemærkninger:

Fra Jan P Christensen, Strandelhjørn Bygade 7, 6500 Vojens.

Hvor mange dyr en gård har, betyder egentlig ikke noget, men det er følgerne af det jeg er urolig for. Jo flere dyr bestanden består af, jo mere efterladenskaber fra dyrene skal køres bort.

Vi har et meget dejligt område her ved Strandelhjørn, men den er desværre allerede på nuværende tidspunkt, miljømæssigt ødelagt af de bønder der nu spreder deres gylle m.m. ud på markerne og hvis der ydermere skal bortskaffes mere end der allerede gøres, bliver det i hvert fald ikke bedre for naturen. Vi ser hvordan åløb, skove og enge er medtaget af dette. Her kan man jo også tænke på grundvandet, hvor meget det har taget skade.

Derfor mener jeg t, hvis ikke bondemanden kan finde et alternativ til at komme af med dyrenes efterladenskaber på, skal hans bestand ikke øges.

Det næste er jo også lugtgener. Allerede nu lugter det ikke for godt fra de forskellige gårde og specielt ikke når de køre gylle m.m. ud på markerne. Skal det så fremover blive mere, så bliver det ikke rart for beboerne i Strandelhjørn.

En anden ting som også allerede nu er et STORT problem, er at bønderne ikke tager hensyn til billister og cyklister. De smadre vejene til, når de kommer fra deres marker og gør ikke som loven byder dem, at gøre rent efter sig. Dette vil uden tvivl også kun blive værre, eftersom han vil have mere der skal køres ud.

Derfor mener jeg, at han meget gerne må få flere dyr, hvis bare han finder en anden måde at komme af med dyrenes efterladenskaber på. Det burde han faktisk allerede gøre nu, så naturen kan få det bedre.

Jeg ønsker jer en god høring og at I kommer frem til et, for alle, tilfredsstillende løsning.

Bemærkningerne gav anledning til følgende besvarelse:

Haderslev Kommune har den 14. juli modtaget dit høringssvar til udkastet af miljøgodkendelse, for husdyrbruget på Havnsøgårdvej 1, 6500 Vojens.

Haderslev Kommune kan i forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen konstatere, at udbringningsreglerne for husdyrgødning også i eftersituationen bliver overholdt.

Ansøger har indgået en gylleaftale for udbringning af husdyrgødning fra dyrene i ansøgt drift. Udbringning på disse arealer vil også ske efter gældende regler og overholder de fastsatte harmoniregler for husdyrgødningsudbringning.

For udvaskning af næringsstoffer til grundvand, kan det oplyses at de fastsatte beskyttelseskriterier også her bliver overholdt.

Lugtgeneafstanden er beregnet til 310 meter til nærmeste nabobeboelse, og der er reelt ca. 600 meter til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt.

Vedr. færdsel, er det således, at man må færdes på vejene, døgnet rundt også med landbrugsmaskiner. Ved lovovertrædelser på veje er det Politiet som håndhæver færdselsloven.

Ansøger er opmærksom på at renholde pladser omkring ejendommen ryddelige og uden spild også for at forebygge rottegener, fluegener samt lugtgener.

Idet alle de miljømæssige lovkrav er overholdt, har Haderslev Kommune ikke har hjemmel til at stille yderligere krav til landbruget, end de i miljøgodkendelsen fastsatte vilkår.

Et resumé af høringssvarene og kommunens bemærkninger vil indgå som en del af miljøgodkendelsen.

Du vil modtage et orienterende brev ved udsendelse af den endelige afgørelse sammen med en klagevejledning.

Hvis du har spørgsmål, er du velkommen til at kontakte mig.

Offentliggørelse og klagevejledning

Miljøgodkendelsen af Havnsøgårdvej 1, 6500 Vojens i henhold til § 12 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, vil blive annonceret på kommunens hjemmeside www.haderslev.dk -> Politik og Dialog -> Høringer og afgørelser.

Klagefristen er fire uger fra offentliggørelsen, hvilket betyder, at en eventuel klage skal være modtaget senest fredag den 16. september 2015. Ansøger vil ved klagefristens udløb få besked om kommunen har modtaget klager.

Det er muligt for enhver med individuel væsentlig interesse i en sag at påklage afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune, som har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Haderslev Kommune, Teknik og Miljø, Simmerstedvej 1A, 1., 6100 Haderslev eller teknikmiljoe@haderslev.dk. Haderslev Kommune videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En klage over miljøgodkendelsen har som udgangspunkt ikke opsættende virkning på retten til at udnytte godkendelsen, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv. Udnyttelse af miljøgodkendelsen kan dog kun ske under opfyldelse af vilkårene, der er fastsat i denne godkendelse. Udnyttelsen af miljøgodkendelsen sker på eget ansvar, idet Natur- og Miljøklagenævnet i tilfælde af klage kan ændre eller ophæve en miljøgodkendelse.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Husdyrgodkendelsesloven. Ønskes afgørelsens gyldighed afprøvet ved domstolene, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter miljøgodkendelsen er offentliggjort eller, hvis sagen påklages, inden 6 måneder efter at den endelige administrative afgørelse foreligger.

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at der i medfør af Offentlighedslovens § 7 er mulighed for aktindsigt i sagen. Tidspunktet for eventuelt gennemsyn af sagen kan aftales telefonisk med Haderslev Kommune på 74 34 21 45.

Underretning

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Til implicerede parter:

- Christian Jacobsen, Havnsøgårdvej 1, 6500 Vojens
- Niels Peter Schmidt, Neder Jerstalvej 23, 6541 Bevtøft
- Niels Christian Jørgensen, Diagonalvej 2, 6541 Bevtøft
- Jakob Fink Jakobsen, Galstedvej 25, 6541 Bevtøft
- Peter Jacobsen, Skarrevvej 338, 6200 Aabenraa

Til naboer indenfor konsekvenszonen (se bilag 3):

- Lasse J. og Louise Kjeldstrøm, Diagonalvej 5, 6500 Vojens
- Erik og Gerda Lausten, Elmegårdsvej 1, 6500 Vojens
- Niels Møller Jessen, Anne Cathrine Jessen og Julie Marie Møller, Elmegårdsvej 2, 6500 Vojens
- Jørgen og Lilliam M. Schmidt, Elmegårdsvej 3, 6500 Vojens
- Niels Jørgen og Birthe Hansen, Kraggårdvej 1, 6500 Vojens
- Kate Vibeke og Werner Elo Rasmussen, Kraggårdvej 3, 6500 Vojens
- Anne Margrethe Grevsen Andersen, Strandelhjørn Bygade 2, 6500 Vojens
- Laila Boysen-Knop og Michael Knop, Strandelhjørn Bygade 3, 6500 Vojens
- Hans Peter Iversen og Charlotte Møller Andersen, Strandelhjørn Bygade 4, 6500 Vojens
- Bjarne Hansen Falk og Dorte Toft Hansen, Strandelhjørn Bygade 5, 6500 Vojens
- Eva Andersen, Strandelhjørn Bygade 6, 6500 Vojens
- Jan P. Christensen, Strandelhjørn Bygade 7, 6500 Vojens
- Carsten Rudebeck, Strandelhjørn Bygade 8, 6500 Vojens
- Rene Petersen, Strandelhjørn Bygade 10, 6500 Vojens
- Dennis Christensen og Reneé I. Martinsen, Strandelhjørn Bygade 11, 6500 Vojens
- Per Ø. Hansen, Strandelhjørn Bygade 12, 6500 Vojens
- Jens-Erik Johannsen, Strandelhjørn Bygade 13, 6500 Vojens
- Anne Marie K, Eskild P, Jimmy K. og Kenny K. Brink, Strandelhjørn Bygade 14, 6500 Vojens
- International Bag Industry A/S, Strandelhjørn Bygade 15, 6500 Vojens
- Janne H. Guldsmed og Thomas Holst, Strandelhjørn Bygade 16, 6500 Vojens
- Aksel og Inge Nissen, Strandelhjørn Bygade 18, 6500 Vojens
- Bjarne og Tina Wittenkamp Hansen, Strandelhjørn Bygade 18A, 6500 Vojens
- Arne og Elin Friedrichsen, Strandelhjørn Bygade 20, 6500 Vojens
- Henrik V., Jane K.E. og Kim J. V. Carlsen, Strandelhjørn Bygade 21, 6500 Vojens
- Kirk Foren For Den Miss, Strandelhjørn Bygade 23, 6500 Vojens
- Niels Ole Jensen og Edel Hjørdis E. Andersen, Strandelhjørn Bygade 25, 6500 Vojens
- Aase Marie S. Nissen, Strandelhjørn Bygade 25A, 6500 Vojens
- Kirsten B. og Preben H. Madsen, Strandelhjørn Bygade 26, 6500 Vojens
- Jens-Henrik Hansen og Sandra E. Seehagen, Strandelhjørn Bygade 26A, 6500 Vojens
- Anne Marie, Niels Henrik, Niels Erik og Jens Kristian Appel, Strandelhjørn Bygade 27, 6500 Vojens
- Kim og Birgitte B. Heinsvig, Strandelhjørn Bygade 28, 6500 Vojens
- Anette og Meik Jæger Jessen, Strandelhjørn Bygade 30, 6500 Vojens
- BOSNA ApS, Strandelhjørn Bygade 32, 6500 Vojens
- Vlado Jelisic, Strandelhjørn Bygade 32, 6500 Vojens
- Flemming og Dorte T. Kilde, Strandelhjørn Bygade 34, 6500 Vojens
- Dorte Aaløse, Strandelhjørn Bygade 36, 6500 Vojens
- Anita B. og Knud Christensen, Vestagervej 35, 6541 Bevtøft
- EJENDOMSSELSKABET LØGUMKLOSTER AF 1, Adelvadvej 3, 6240 Løgumkloster
- Kaj Nissen Hansen, Thorsbjerggade 7, 6500 Vojens
- Peter Jacob Jacobsen, Skarrevvej 338, 6200 Aabenraa
- Christian G. og Heidi J. Schmidt, Strandelhjørnvej 6, 6500 Vojens
- Ingvard Paulsen, Strandelhjørnvej 8, 6500 Vojens

Haderslev

- Hans Christian Nielsen, Strandelhjørnvej 10, 6500 Vojens
- Bo Andersen, Strandelhjørnvej 12, 6500 Vojens
- Hans Jørgen K. og Linda L. Jørgensen, Strandelhjørnvej 13, 6500 Vojens
- Ann Cathrin Lübbe og Tor Bruno Brandt Lübbe, Strandelhjørnvej 14, 6500 Vojens
- Bjarne og Lone S. Dahlstrup, Tyrholmvej 19, 6500 Vojens
- Haderslev Kommune, Teknik og Miljø, Simmerstedvej 1A, 01., 6100 Haderslev
- Strandelhjørn Vandværk, Strandelhjørn Bygade 26A, 6500 Vojens

Som e-mail med vedhæftet fil:

- Ansøgers konsulent: Konsulent Janni N. Nielsen, Sønderjysk Landboforening, Billundvej 3, 6500 Vojens, e-mail: jnn@slf.dk
- Nabokommune, hvor der er arealer: Aabenraa Kommune, Att.: Marie-Luise Meyhoff e-mail: mmeyh@aabenraa.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København e-mail: dn@dn.dk
- Det Økologiske råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V. e-mail: natur@dof.dk

Som e-mail med link til kommunens hjemmeside:

- Embedslægerne i Region Syddanmark, Sorsigvej 35, 6760 Ribe e-mail: syd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd e-mail: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K. e-mail: fbr@fbr.dk
- Lokalfd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund, 6500 Vojens e-mail: bent.karlsson@mail.dk
- Lokalfd. Danmarks Sportsfiskerforbund v/ Morten Ringive, mri@fleggaard.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev e-mail: haderslev@dof.dk

1.4.2 Ikke-teknisk resume

Projektet og dets miljømæssige konsekvenser beskrives i et ikke-teknisk resumé, der gør det muligt for offentligheden at få indblik i projektet og konsekvenserne af godkendelsen af projektet.

Kort beskrivelse

Dyreholdet på Havnsøgårdvej 1, 6100 Haderslev ønskes ændret og udvidet fra 1200 årssøer, 33.600 smågrise (7,2-8kg), 33.450 smågrise (8-32 kg), 555 polte (50-102kg) og 2 heste (500-700kg) til 75.000 smågrise (7,2-32kg), 4.712 slagtesvin (32-110kg) og 2 heste (500-700 kg). Det svarer til en udvidelse **fra** 444,36 DE **til** 488,54 DE – altså en udvidelse på 44,18 DE. Udvidelsen sker i eksisterende byggeri, samt i nye klima-containere. Ny vaskeplads på 15x13 syd for gyllebeholderen.

Der er ingen arealer beskrevet i denne ansøgning, da husdyrgødningen (487,66 DE) afsættes til gylleaftaler på Skarrevvej 338, 6200 Aabenraa. Harmoniforholdene på Skarrevvej 338, 6200 Aabenraa behandles I § 16 ansøgning som er fremsent særskilt til kommunen.

2 Anlægget

2.1 Dyrehold og Management

I dette afsnit oplyses der om dyr og staldsystemer, der indgår i ansøgningen, samt om management og brug af bedste tilgængelige staldteknologi på husdyrbruget.

Ansøgers tekst

Beskrivelse af anlægget

Oversigt over dyretyper og staldsystemer der indgår i ansøgningen

Tabellen viser hvilke kombinationer af dyretyper og staldsystemer (dyrekategorier), der indgår i ansøgningen. Koden for dyretype og staldsystem (staldsystemkode) erstatter efterfølgende den fulde betegnelse.

Staldsystem kode	Navn på dyretype og staldsystem	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal DE
SvSm01	Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv	Nudrift	67050	161,11
		Ansøgt	75000	360,58
SvSI03	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv	Nudrift	0	0,00
		Ansøgt	4712	127,09
SvSI05	Slagtesvin, Fast gulv	Nudrift	555	5,39
		Ansøgt	0	0,00
Hest03	1 voksen årshest, 500-700 kg	Nudrift	2	0,87
		Ansøgt	2	0,87
SvSI02	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	Nudrift	555	4,95
		Ansøgt	0	0,00
SvSo07	Årso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	Nudrift	956	151,71
		Ansøgt	0	0,00
SvSo01	Årso, løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Nudrift	244	38,72
		Ansøgt	0	0,00
SvSo09	Årso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	Nudrift	1200	81,61
		Ansøgt	0	0,00

Beskrivelse af dyreholdet

Produktionsoversigt med angivelse af kode for dyrekategori

Tabellen viser hvilke dyre kategorier, der indgår i ansøgningen i henholdsvis nudrift og ansøgt drift. Staldsystemkoder er forklaret i den ovenstående tabel. Tal i kursiv er standardtal (normalt), som anvendes i beregningerne, når ansøger ikke har oplyst andet. Når et tal ikke vi kursiv, betyder det, at ansøger har indtastet sine egne oplysninger.

Staldnavn	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt. mælkeydelse (EKM) /ændret fravænningsvægt i alt per årssø*	Antal DE
						Ind	Ud		
Klimastald 1	Nej	SvSm01	Nudrift	13450	2162	8,00	32,00		62,58
			Ansøgt	18000	2571	7,20	32,00		86,54
Klimastald 2	Nej	SvSm01	Nudrift	20000	3214	8,00	32,00		93,06
			Ansøgt	36000	5143	7,20	32,00		173,08
Slagtesvinstald 1	Nej	SvSI03	Nudrift	0	0	31,00	107,00		0,00
			Ansøgt	1320	330	32,00	110,00		35,60
Slagtesvinstald 2	Nej	SvSI03	Nudrift	0	0	31,00	107,00		0,00
			Ansøgt	1320	330	32,00	110,00		35,60
Slagtesvinstald 3	Nej	SvSI03	Nudrift	0	0	31,00	107,00		0,00
			Ansøgt	2072	518	32,00	110,00		55,89
		SvSI05	Nudrift	555	100	50,00	80,00		5,39
			Ansøgt	0	0	31,00	107,00		0,00
Hestestald	Nej	Hest03	Nudrift	2	2				0,87
			Ansøgt	2	0				0,87
Løbe- og drægtighedsstald	Nej	SvSI02	Nudrift	555	100	80,00	102,00		4,95
			Ansøgt	0	0	31,00	107,00		0,00
		SvSo07	Nudrift	956	530			0,00	151,71
			Ansøgt	0	0			0,00	0,00
		SvSo01	Nudrift	244	310			0,00	38,72
			Ansøgt	0	0			0,00	0,00
Farestald	Nej	SvSo09	Nudrift	1200	360			0,00	81,61
Sum			Nudrift						444,36
			Ansøgt						488,54
Ændring alle produktioner:									44,18

Staldnavn	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt. mælkeydelse (EKM) /ændret fravænningsvægt i alt per årssø*	Antal DE
						Ind	Ud		
			Ansøgt	0	0			0,00	0,00
		SvSm01	Nudrift	33600	1	7,20	8,00		5,47
			Ansøgt	0	0	7,10	31,00		0,00
Klima-container 1	Nej	SvSm01	Nudrift	0	0	7,10	31,00		0,00
			Ansøgt	10500	1500	7,20	32,00		50,48
Klima-container 2	Nej	SvSm01	Nudrift	0	0	7,10	31,00		0,00
			Ansøgt	10500	1500	7,20	32,00		50,48
Sum			Nudrift						444,36
			Ansøgt						488,54
Ændring alle produktioner:									44,18

* Ændret fravænningsvægt i alt per årssø er beregnet efter formlen: Ændret fravænningsvægt per årssø = ((Indtastet vægt ved fravæning - 7,3) x aktuelt antal fravænnede smågrise per årssø). Hvor antal fravænnede smågrise per årssø enten er den indtastede værdi eller det aktuelle antal smågrise ifølge nyeste N-normer (dvs. systemets standardtal).

Management

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

- Ejer står for daglig drift.
- I bedriftens Årsrapport registreres forbrug af energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Der er ikke udarbejdet planer for reparation og vedligehold. Staldene kontrolleres dagligt og der udføres små-reparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.

- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskaber på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning kan dokumenteres.
- Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

Rengøring og desinfektion

Slagtesvinestalde og smågrisestalde bliver rengjort efter hvert hold. Staldene i blød sættes 6 timer inden vask. Staldene vaskes med højtryksrensere og koldt vand. Smågrisestald og ramper desinficeres med VirkonS.

Bedste tilgængelige staldteknologi, anlægget

Med hensyn til BAT og staldsystemer så er der flere forskellige definitioner på, hvad BAT er. Dels er der referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svinproduktion (BREF), dels er der BAT-byggebladene og dels er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

Smågrisestald, To-klimastald med delvist spaltegulv

Denne staldtype opfylder kravene om BAT jævnfør Gr.nr.: 106.03-52. Fordelene ved systemet er at temperaturen i to-klimastalden kan sænkes 4-6 grader, sammenlignet med en almindelig stald, og dermed opnås en lavere ammoniakkoncentration og der spares energi til opvarmning. Desuden giver den lavere temperatur i stalden et bedre arbejdsmiljø.

Endvidere giver staldsystemet mulighed for tildeling af halm i stiens lejeareal der vil medvirke til et tørt miljø, og give beskæftigelse til smågrisene.

Slagtesvinestald, Delvist spaltegulv, 50-75 % fast gulv

Denne staldtype opfylder kravene om BAT jævnfør Gr.nr.: 106.04-52. Dette staldsystem er godt for dyrevelfærden, idet det er muligt at tildele halm i lejearealet, som medvirker til et tørt miljø og endvidere giver beskæftigelse til grisene i form af rodemateriale.

Desuden kan temperaturen i stalden sænkes, hvilket mindsker ammoniakfordampningen og giver et bedre arbejdsmiljø. Dette staldsystem forventes at sænke ammoniakfordampningen med ca. 15 % i forhold til reference staldsystemet, som er drænet gulv med spalter.

Bedste tilgængelige foderteknologi

Der bliver løbende registreret foderforbrug på ejendommen og optimeret foderplaner.

Normer for beregning af produktionseffektivitet og fodring samt oplysninger om fravæning i soproduktioner

Tal i kursiv er standardtal (normalt), som anvendes i beregningerne når ansøger ikke har oplyst andet. Når et tal ikke vises i kursiv, betyder det at ansøger har indtastet sine egne oplysninger.

Staldnavn	Staldsystem kode	Nudrift / ansøgt	FE / dyr eller kg foder per dyr (mink/fjerkræ)	Gram råprotein per FE / Protein % i foder (fjerkræ)	Gram P per FE / fosfor % i foder (fjerkræ)	Proteinprocent mælk / kg æg per høne (fjerkræ)	Antal fravænnede grise per årssø / kg tilvækst per enhed (fjerkræ)	Fravænningsvægt
Klimastald 1	SvSm01	Nudrift	1,95	162,60	5,20			
		Ansøgt	1,95	162,60	5,20			
Klimastald 2	SvSm01	Nudrift	1,95	162,60	5,20			
		Ansøgt	1,95	162,60	5,20			
Slagtesvinstald 1	SvSI03	Nudrift	2,85	147,20	4,80			
		Ansøgt	2,85	147,20	4,80			
Slagtesvinstald 2	SvSI03	Nudrift	2,85	147,20	4,80			
		Ansøgt	2,85	147,20	4,80			
Slagtesvinstald 3	SvSI03	Nudrift	2,85	147,20	4,80			
		Ansøgt	2,85	147,20	4,80			
	SvSI05	Nudrift	2,85	147,20	4,80			
		Ansøgt	2,85	147,20	4,80			
Hestestald	Hest03	Nudrift	-	-	-	-	-	-
		Ansøgt	-	-	-	-	-	-
Løbe- og drægtighedsstald	SvSI02	Nudrift	2,85	147,20	4,80			
		Ansøgt	2,85	147,20	4,80			
	SvSo07	Nudrift	1071,00	133,10	4,90		29,60	7,10
		Ansøgt	1071,00	133,10	4,90		29,60	7,10
	SvSo01	Nudrift	1071,00	133,10	4,90		29,60	7,10
		Ansøgt	1071,00	133,10	4,90		29,60	7,10
Farestald	SvSo09	Nudrift	459,00	133,10	4,90		29,60	7,10
		Ansøgt	459,00	133,10	4,90		29,60	7,10
	SvSm01	Nudrift	1,95	162,60	5,20			
		Ansøgt	1,95	162,60	5,20			
Klima-container 1	SvSm01	Nudrift	1,95	162,60	5,20			
		Ansøgt	1,95	162,60	5,20			
Klima-container 2	SvSm01	Nudrift	1,95	162,60	5,20			
		Ansøgt	1,95	162,60	5,20			

Bedste tilgængelige foderteknologi

Staldnavn	ProduktionsID	Staldsystem kode	Bedste tilgængelige foderteknologi
Klimastald 1	PR-470048	SvSm01	
Klimastald 2	PR-470049	SvSm01	
Slagtesvinstald 1	PR-470581	SvSI03	
Slagtesvinstald 2	PR-470586	SvSI03	
Slagtesvinstald 3	PR-470525	SvSI03	
	PR-475957	SvSI05	
Hestestald	PR-470552	Hest03	
Løbe- og drægtighedsstald	PR-470534	SvSI02	
	PR-470541	SvSo07	
	PR-470544	SvSo01	
Farestald	PR-470542	SvSo09	
	PR-470543	SvSm01	
Klima-container 1	PR-475954	SvSm01	
Klima-container 2	PR-475955	SvSm01	

Haderslev Kommunes vurdering

Anlæg

Slagtesvinstalden er indrettet med 50-75% fast gulv. Indretningen er i overensstemmelse med Miljøministeriets teknologiblad vedr. staldindretning "delvist fast gulv". Haderslev Kommune vurderer indretningen lever op til BAT for staldteknologi. Der stilles vilkår vedr. staldindretningen.

Klimastald til smågrise er indrettet med fast gulv og riste. Afløb fra containere føres til opsamling i gyllekanalerne i stalden.

Dyrehold

Der stilles vilkår til fastholdelse af den beskrevne produktion og de beskrevne nye staldanlæg.

Management

Haderslev Kommune vurderer, at det beskrevne management er med til at sikre BAT på husdyrbruget. Oplagene har en størrelse der medfører behov for udarbejdelse af en beredskabsplan og ansøger har medsendt denne. Der vurderes at være BAT når husdyrbruget har udarbejdet en beredskabsplan, idet man herved har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af Bedst Anvendelig Teknologi.

Der stilles vilkår til fastholdelse af det ansøgte og i forhold til dokumentation af anvendelsen af bedste anvendelige staldteknologi. Dette vilkår stilles i overensstemmelse med teknologiblad, der er udarbejdet af Miljøstyrelsen.

Rengøring og desinfektion

Stalde og ventilationsanlæg rengøres efter hvert hold grise.

Bedste tilgængelige staldteknologi

Det beregnede vejledende BAT niveau for ammoniak er beregnet til 4.390 kgN/år. Den indsendte ansøgning viser en årlig ammoniakemission på 4.191,61 kgN/år.

Derved er det beregnede BAT niveau for ammoniak overholdt.

Bedste tilgængelige foderteknologi

Der bruges ikke fodertilgange for at komme ned på det beregnede BAT niveau.

Vedr. vejledende emissionskrav for ammoniak se afsnit 2.5.4.1.

Vejledende emissionskrav for fosfor

Den vejledende beregnede niveau for fosfor er beregnet til 13.480 kgP/år. Den indsendte ansøgning viser et indhold i gødningen på 12.889 kgP/år. Derved er det beregnede BAT niveau for fosfor overholdt.

Ansøger har redegjort for, at husdyrbruget lever op til bedste anvendelige teknik (BAT), idet emissionsgrænseværdien for fosfor er overholdt.

Der er ikke anvendt virkemidler for at overholde de vejledende emissionsgrænseværdier for fosfor.

Der stilles vilkår til fastholdelse af det ansøgte og i forhold til dokumentation af anvendelsen af bedste anvendelige staldteknologi. Dette vilkår stilles i overensstemmelse med teknologiblad, der er udarbejdet af Miljøstyrelsen.

Vilkår

- 8) Den årlige produktion på husdyrbruget må ikke overstige 75.000 smågrise (7,2-32 kg), 4.712 slagtesvin (32-110 kg), og 2 heste (500-700 kg), svarende til 488,54 DE³.

---

³ Beregnet efter Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. - [BEK nr 853 af 30/06/2014](#)

- 9) Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.
- 10) Beredskabsplanen skal revurderes en gang årligt og påføres med dato for revision.
- 11) Planen skal være oversat til samtlige relevante sprog, der i fornødent omfang forstås af ansatte med de pågældende arbejdsfunktioner.
- 12) "Nærved uheld" skal registreres, og der skal udarbejdes en procedure med henblik på at forebygge situationen fremover.
- 13) Ventilationsanlægget skal vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for det pågældende anlæg. Ventilationssystemet skal rengøres minimum én gang årligt. Driftsjournal herfor skal indeholde oplysninger om dato for kontrol og rengøring.
- 14) Gylle/afløb fra klimacontainere skal ledes til opsamling i gyllekanaler eller gyllebeholder.
- 15) I staldafsnit til slagtesvin skal stierne indrettes med 50-75% procent fast gulv. Det resterende areal i stierne skal være spaltegulv.
- 16) I staldafsnit til smågrise skal stalden indrettes som to klimastald med delvist spaltegulv. (1/3 spaltegulv og 2/3 fast gulv) som Gr.106.03-52.
- 17) Pladser mellem stald og klimacontainere til grise, som bruges til udleveringsrum, forsynes med fast tæt belægning og afløb ledt til opsamling i gyllekanaler eller gyllebeholder.

2.2 Lokalisering

I dette afsnit gøres der rede for husdyrbrugets lokalisering. Det vil sige hvordan husdyrbruget er placeret i forhold til steder, hvor der efter lovgivningen gælder et fast afstandskrav samt placeringen i landskabet.

2.2.1 Faste afstandskrav

I dette afsnit gøres der rede for husdyrbrugets placering i forhold til de faste afstandskrav, der gælder efter husdyrgodkendelseslovens §§ 6 og 8.

Ansøgers tekst

Afstandene er mål fra nærmeste stald eller gyllebeholder:

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabo	625 m	Fra klima-contaner 2, til Strandelhjørnvej 14	50 m
Naboskel	Mere end 30 m	Markerne omkring er alle ejede	30 m
Beboelse på samme ejendom (stuehus)	109 m	Fra klima-container 1	15 m
Levnedsvirksomhed	Mere end 25 km	Ingen på ejendommen	25 m
Samlet bebyggelse	590 m	Fra klima-container 2	*
Byzone	ca. 3,7 km	Fra ejendom til Over Jerstal	*
Sommerhusområde	Over 4 km	Ingen i nærhed	*
Fælles vandindvindingsanlæg	700 m	Fra ejendommen til Strandelhjørn vandværk	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	90 m	Brønd i gårdspladsen	25 m
Vandløb - åbent	460 m	Til nærmeste beskyttede vandløb vest for ejendom	15 m
Sø	380 m	Fra nærmeste bygning til beskyttet sø	15 m
Offentlig vej	ca. 15 m	Fra eksisterende staldbygning til Havnsøgårdvej	15 m

* Afstandskravet er opgivet som de beregnede geneafstande. Der skal gøres opmærksom på, at afstanden måles fra et beregnet midtpunkt til beboelsesbygningen ved samlet bebyggelse og til zonegrænse ved sommerhus- og byzoneområde.

Idet afstanden til nabo, samlet bebyggelse og byzone er så stor bliver den beregnede geneafstand ikke vist i lugtberegningen.

Kilde: www.husdyrgodkendelse.dk, Danmarks Miljøportal og Jupiterdatabsen (Geus)

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6 og 8 er overholdt, og der stilles derfor ikke skærpende vilkår.

2.2.2 Landskabet og planforhold

I dette afsnit gøres der rede for placeringen af husdyrbrugets bygninger i landskabet, og hvordan de påvirker landskabet.

Ansøgers tekst

Planforhold og landskabelige hensyn

Afstande til følsom natur (§ 7) samt afstande til andre natur- og kulturområder på bedriftens arealer (Kilde Danmarks Miljøportal). OBS: når der herunder står arealerne, menes der udbringningsarealerne:

Arealer udpeget jf. § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug:

Der er ca. 2 km til nærmeste §7 naturareal, som er et overdrev, der ligger i tilknytning til Nr. Hjarup Mose.

Natura 2000: Der er ca. 10 km til nærmeste Natura 2000 område, Pamhule Skov og Stevning Dam, som er udpeget som Habitat- og Fuglebeskyttelsesområde.

Potentiel ammoniakfølsom skov: Nærmeste potentielle ammoniakfølsom skov ligger ca. 1 km nord for ejendom

Kystnærhedszonen: Bygningerne og arealerne ligger udenfor udpegningen.

Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering: Bygningerne ligger udenfor lavbundsarealer. En mindre del af ejendommens udbringningsarealer ligger indenfor VMPII lavbundsarealer og Øvrige lavbundsarealer. Lavbundsarealerne klassificeret som Okkerklasse 1, hvilket vil sige, at der er stor risiko for okkerforurening.

Fredede områder: Bygningerne ligger udenfor fredede områder.

Beskyttede naturarealer (§ 3):

Der er et beskyttet vandhul, der ligger ca. 400 m mod vest for ejendommen. Det er et erstatningsvandhul, der er etableret i forbindelse med nedlæggelse af et naturbeskyttet vandhul øst for ejendommen. Amtet har godkendt både nedlæggelse af vandhul og oprettelse af erstatningsbiotop.

Skovrejsningsområder:

Et lille hjørne af ejendommen syd for bygningerne ligger i Skovrejsningsområde. Et ganske lille hjørne af ejendommen mod øst ligger i Skovrejsning uønsket.

Skovbyggelinie:

Ingen af ejendommens bygninger ligger indenfor skovbyggelinie

Sø- og åbeskyttelseslinie:

Ingen af ejendommens bygninger ligger indenfor sø- og åbeskyttelseslinie. Nogle af ejendommens arealer ligger indenfor å beskyttelseslinie.

Fortidsmindebeskyttelseslinie:

Ingen af ejendommens bygninger ligger indenfor fortidsmindebeskyttelseslinie. Forud for ansøgningen er der dog taget kontakt til Haderslev Museum og der er gennemført en større arkæologisk udgravning indenfor byggefeltet.

Kirkebeskyttelseslinie:

Ingen af ejendommens bygninger ligger indenfor kirkebyggelinie.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at de angive planforhold er korrekt beskrevet og det vurderes, at disse planforhold ikke har betydning for gennemførelse af det ansøgte projekt.

I forhold til landskabet så vurderes det, at opsætning af klimacontainere ikke vil give landskabelige problemer, idet disse placeres i tilknytning til eksisterende stalde.

2.3 Energi- og vandforbrug

I dette afsnit gøres der rede for husdyrbrugets energi- og vandforbrug, som ses i forhold til BAT, på hvilken baggrund det vurderes om der er grund til at implementere teknik eller management, som kan nedsætte forbruget.

2.3.1 Energiforbrug

Der gøres her rede for husdyrbrugets energiforbrug.

Ansøgers tekst

Energi

Samlet energiforbrug i nudrift og efter ansøgningen (skønnede mængder):

Type	Forbrug før	Forbrug efter
El	200.000 kWh	ca. 250.000 kWh
Dieselolie til traktor	12.065 l	3.000 l

Energibesparende foranstaltninger

Ventilationssystemet vil blive rengjort i forbindelse med rengøring i staldene (dvs. ca. hver 6.-8. uge, se under Rengøring og desinficering). Der er installeret lavenergiventilation i smågrisestaldene og det forventes at der bliver installeret lavenergiventilation i eksisterende slagtevinestalde ved næste renovation. Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.

Lyset i staldene er tændt efter behov og lyset slukkes når staldene forlades.

De nye klima-containere vil være isoleret og udstyret med lavenergi ventilation.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (delvis lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at regelmæssigt opsyn og vedligeholdelse af energiforbrugende installationer er at betragte som BAT.

Det vurderes, som værende BAT management, at registrere energiforbruget løbende med henblik på at identificerer defekter samt vælge udstyr med fokus på energisparende egenskaber.

Der opstilles vilkår om, at forbruget skal overvåges og dokumentationen fremvises i forbindelse med tilsyn. Endvidere stilles der vilkår om, at der i forbindelse med tilsyn skal fremlægges virkemidler til nedbringelse af energiforbruget, såfremt dette stiger utilsigtet.

Vilkår

- 18) Der skal foretages en årlig opgørelse af elforbruget, der medgår produktionen og anlæggene.
- 19) Forbruget skal registreres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i fem år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 20) Stiger husdyrbrugets energiforbrug utilsigtet, så skal der i forbindelse med tilsyn fremlægges virkemidler til nedbringelse af energiforbruget. Processen med at finde og efterfølgende implementere disse virkemidler finansieres af husdyrbruget.

2.3.2 Vandforbrug

Der gøres her rede for husdyrbrugets vandforbrug.

Ansøgers tekst

Vand

Vand hentes fra egen boring. Der er søgt en indvindingstilladelse ved kommunen. Der er ikke vandur på boringen, så der er ikke nogen tal for forbruget i den nuværende produktion. De anførte mængder er derfor baseret på standardtal.

Skønnede forbrugsmængder:

Type	Forbrug før	Forbrug efter
Drikkevand*	11.300 m ³	12.000 m ³
Vask i stald, overbrusning* mv.	ca. 1500 m ³	1500 m ³
Rengøring af maskiner	ca. 15 m ³	ca. 15 m ³

Vandbesparende foranstaltninger

- er anvendes drikkepipler placeret i drikkekopper eller drikkekar.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Staldene iblødsættes et døgn før de vaskes med højtryksrensere med koldt vand.
- Vandforbruget tjekkes løbende, så eventuelle skjulte lækager opdages i tide.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af højtryksrensere, drikkepipler over trug).

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at regelmæssigt opsyn og vedligeholdelse af vandforbruget er at betragte som BAT.

Det vurderes, som værende BAT management, at registrere vandforbruget løbende med henblik på at identificere defekter samt vælge udstyr med fokus på vandbesparelser.

Der opstilles vilkår om, at forbruget skal overvåges og dokumentationen fremvises i forbindelse med tilsyn. Endvidere stilles der vilkår om, at der i forbindelse med tilsyn skal fremlægges virkemidler til nedbringelse af vandforbruget, såfremt dette stiger utilsigtet.

Haderslev Kommune vurderer, at vandforbruget på bedriften er i overensstemmelse med normtal fra landbrugsInfo og stiller derfor ingen skærpente vilkår med henblik på at nedbringe forbruget.

Vilkår

- 21) Der skal foretages en årlig opgørelse af det vandforbrug, der medgår direkte til husdyrproduktionen såsom dyrenes drikkevand og vask af stald.
- 22) Forbruget skal registreres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i fem år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 23) Stiger husdyrbrugets vandforbrug utilsigtet, så skal der i forbindelse med tilsyn fremlægges virkemidler til nedbringelse af forbruget. Processen med at finde og efterfølgende implementere disse virkemidler finansieres af husdyrbruget.

2.4 Gener

I dette afsnit beskrives de gener, der kan være forbundet med produktionen af husdyr på bedriften og med arbejdet på udbringningsarealerne. Det vurderes hvorledes disse gener kan minimeres.

2.4.1 Lugt

Ansøgers tekst

Samlet resultat af lugtberegning

Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregnings model	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	Ny	891,54	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	675,99	608,39	496,56	608,51	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end vægtet gennemsnitsafstand.
Enkelt bolig	0	Ny	310,95	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

Haderslev Kommunes vurdering

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste nabobeboelse, samlet beboelse samt byzone er overholdt, jf. ansøgningsmaterialet ovenfor. Kommunen har derudover på kommunens kortmateriale, opmålt de reelle afstande. Haderslev Kommune vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vurderes, at medføre væsentligt øgede gener for naboerne. Der er ikke andre husdyrbrug som skal medregnes i en kumulativ beregning.

2.4.2 Støj

Ansøgers tekst

Støjkilder, Beskrivelse af støjkilder

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast	På taget af samtlige stald bygninger	Hele døgnet
Formaling af foder	Bygning 9	Hele døgnet
Værksted	Bygning 9	I dagtimer
Korntørringsanlæg	Bygning 9	2 uger i høst
Fodring	Staldbygningerne	I dagtimerne
Høst, markarbejde	På gylleaftaler arealer	Især forår og sensommer

Støjgener fra ejendommen vurderes ikke at have betydning for naboer, idet afstanden er så stor. Derfor vurderes det at der ikke skal foretages støjreducerende tiltag

Haderslev Kommunes vurdering

Der er en naboafstand på 325 meter. Ansøger oplyser, der sker formaling af foder, korttørring 2 uger i høst, værkstedsarbejde samt markarbejde, ventilation samt fodring. Haderslev Kommune vurderer, at støjen forbundet med driften ikke vil være til gene for omkringboende på baggrund af ovenstående beskrivelse.

Vilkår

24) Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må i intet punkt – målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen – overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

Mandag-Fredag	kl. 07-18	8 timer (reference)	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07-14	8 timer (reference)	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14-18	8 timer (reference)	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07-18	8 timer (reference)	45 dB(A)
Alle dage	kl. 18-22	1 timer (reference)	45 dB(A)
Alle dage	kl. 22-07	0,5 timer (reference)	40 dB(A)
Spidsværldi	kl. 22-07	-	55 dB(A)

25) Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i vilkår 24) er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen.

2.4.3 Lys

Ansøgers tekst

Lysforhold

Der er udendørs belysning omkring driftsbygningerne, placeret ved benyttede døre samt ud- og indleveringsstederne (se situationsplanen). Disse lys vil blive styret af bevægelsessensorer.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at belysning på ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for de omkringboende eller i forhold til landskabelige hensyn, da husdyrbruget er beliggende, mere end 300 meter fra nærmeste nabo. Bevægelsessensorer sørger for lyset slukker efter aktiviteter og derved ikke står tændt om natten.

Vilkår

- 26) Udendørs belysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time ad gangen.

2.4.4 Fluer og skadedyr

Ansøgers tekst

Fluegener

Fluegener bekæmpes med rovfluer.

Rottebekæmpelse

Rotter bekæmpes med rottegift udlagt i kasser. Ansøger har et privat firma "Mortalin" til at foretage rottebekæmpelse. Kasser med gift tilses 5 gange årligt samt ved henvendelse. I øvrigt holdes ejendommen ryddelig og evt. foderspild m.v. opsamles med det samme, så risikoen for tilhold af rotter minimeres.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at ansøger søger at minimere gener fra fluer og skadedyr, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed og vilkår om, at overholde retningslinjer fra Skadedyrslaboratoriet, Århus Universitet, Institut for Agroøkologi. Bemærk at sidstnævnte retningslinjer opdateres årligt.

Vilkår

- 27) På ejendommen skal der foretages en effektiv fluebekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod fluer. Fluebekæmpelse skal som minimum ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Skadedyrslaboratoriet; <http://www.dpil.dk/dpil2005/sporgom.htm>.
- 28) Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper

2.4.5 Støv

Ansøgers tekst

Al foder opbevares i fodersiloer placeret både udenfor og indenfor driftsbygningerne. Det er færdigfoder som indkøbes og det blæses ind i siloerne. Idet de nye bygninger er placeret langt fra nærmeste nabo, vurderes det, at det ikke vil give gener i forhold til støj og støv.

Haderslev Kommunes vurdering

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af ovenstående redegørelse, at støvgener fra husdyrbruget ikke vil give væsentlige gener.

Der henvises til god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel og at aktiviteter, herunder levering og udkørsel, planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Vilkår

29) Ventilationsanlæggene i staldene skal rengøres efter hvert hold grise hver måned som beskrevet i leverandørens manual.

30) Fodersiloer skal indrettes således at støvgener i forbindelse med indblæsning undgås.

2.4.6 Transport

Ansøgers tekst

Transporter	Før udvidelse antal/år	Efter udvidelse antal/år
Foder	15-20	15-20
Fyringsolie/brændstof	12	12
Levering af smågrise	0	26

Afhentning af slagtesvin	0	78
Afhentning af smågrise	52	52
Levering af slagtesøer	52	0
Flytning af polte	5	0
Afhentning af døde dyr	104	104
Diverse sækkevarer mv.	26	26
Gyllekørsel (20 tons gyllevogn eller lastbil)	Ca. 550 læs	550 læs
Transport af dybstrøelse	Ca. 0 læs	0
Maksimalt i alt	Ca. 800	Ca. 797

Haderslev Kommunes vurdering

Det er Haderslev Kommunes vurdering, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra gården. Der er 2 indkørsler/udkørsler til ejendommen, hvilket vurderes at være erhvervsmæssigt nødvendigt.

Det vurderes, at idet der ikke sker øget transport til og fra ejendommen vil transporter ikke medføre væsentlige gener for beboere i lokalområdet.

Der stilles ingen skærpede vilkår i forhold til transport.

2.5 Forurening

I dette afsnit beskrives den forurening, der kan være forbundet med husdyrbruget og det vurderes om der er fremkommet nye oplysninger, som gør at der er utilsigtet forurening forbundet med en uændret drift af husdyrbruget.

2.5.1 Spildevand

Ansøgers tekst

Alt spildevand fra produktionen, vaskevand fra stalde og vand fra vaskeplads for maskiner ledes til gyllebeholder. På vaskeplads ved siden af karantænestalden vaskes sprøjteudstyr, svinetransportvogne, traktorer, mv. køretøjer. I forlængelse af vaskepladsen indrettes påfyldningsplads ved gyllebeholderen.

Alle bygninger forsynes med tagrender. Tagvand fra bygningerne og øvrige befæstede arealer ledes efter Haderslev Kommunes anvisninger til to nedsivningsbassiner placeret hhv. nord og syd for ejendommen. Afløbsplan er fremsendt til kommunen.

Haderslev Kommunes vurdering

Der opsættes tagrender på staldbygningerne. Der etableres ny vaske- og påfyldningsplads på 13x15 meter ved lille gyllebeholder. Afløb herfra ledes til eksisterende fortank ved gl. svinestald hvor også marksprøjte fyldes og rengøres.

Haderslev Kommune vurderer at håndteringen af spildevand, omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen⁴ fra stalde og befæstede arealer sker i overensstemmelse med lovgivningens krav. Øvrigt spildevand håndteres efter anden lovgivning og er ikke omfattet af denne miljøgodkendelse. Haderslev Kommune gør opmærksom på, at der kan være behov for at søge udlednings- eller nedsivningstilladelse.

Der er nedsivningstilladelse fra 2008 og idet der ikke sker bygningsmæssige ændringer vurderes det at denne ansøgning kan indeholdes i denne.

Det vurderes, at kapaciteten i ejendommens opbevaringsanlæg er tilstrækkelig til at rumme de angivne mængder spildevand som angives i ansøgers tekst, hvilket beskrives nærmere i afsnit 2.5.2 Husdyrgødning og foder. Opbevaringen af spildevand vurderes ikke separat, da spildevand opsamles sammen med husdyrgødning fra husdyrbruget.

---

⁴ Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. - [BEK nr 853 af 30/06/2014](#)

2.5.2 Husdyrgødning og foder

Ansøgers tekst

Oversigt over opbevaringslagre

Navn på opbevaringslager	Beskrivelse af opbevaringslager
Gyllebeholder Havnsøgårdvej 1	
Gyllebeholder Diagonalvej	
Gyllebeholder Lundsgård	
Fastgødning	

Detaljer om opbevaringslagre

Navn på opbevaringslager	Nyt/eksisterende opbevaringslager	Drifttype	Lagertype	Dimension	Kapacitet
Gyllebeholder Havnsøgårdvej 1	Eksisterende	Nudrift	Flydende husdyrgødningslager	4m x Ø19m	1160,00
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager	4m x Ø19m	1160,00
Gyllebeholder Diagonalvej	Eksisterende	Nudrift	Flydende husdyrgødningslager	5m x Ø36m	5000,00
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager	5m x Ø36m	5000,00
Gyllebeholder Lundsgård	Eksisterende	Nudrift	Flydende husdyrgødningslager	4m x Ø17m	960,00
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager	4m x Ø17m	960,00
Fastgødning	Eksisterende	Nudrift	Møddingsplads		0,00
		Ansøgt drift	Møddingsplads		0,00

Detaljer om fast lager

Navn på opbevaringslager	Drifttype	Lagerandel fast i %	Andel af dybstrøelse der køres direkte ud og pløjes ned
Gyllebeholder Havnsøgårdvej 1	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	0,00	0
Gyllebeholder Diagonalvej	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	0,00	0
Gyllebeholder Lundsgård	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	0,00	0
Fastgødning	Nudrift	100,00	0
	Ansøgt	100,00	0

Detaljer om flydende lager

Navn på opbevaringslager	Drifttype	Lagerandel flydende i %	Virkemiddel
Gyllebeholder Havnsøgårdvej 1	Nudrift	16,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	16,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
Gyllebeholder Diagonalvej	Nudrift	70,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	70,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
Gyllebeholder Lundsgård	Nudrift	14,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	14,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)

Navn på opbevaringslager	Drifttype	Lagerandel flydende i %	Virkemiddel
Fastgødning	Nudrift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)

Haderslev Kommunes vurdering

Den medsendte kapacitetserklæring viser der er opbevaringskapacitet til 9 måneder for flydende gødning. Den faste husdyrgødning fra 2 heste bruges som flydelag i gyllebeholderne.

Opbevaring af husdyrgødning

Der produceres anslået 1,5 m³ fast husdyrgødning fra heste på husdyrbruget og 13.106 m³ flydende husdyrgødning. Alt det faste husdyrgødning fra 2 heste bruges som flydelag i gyllebeholderne, Flydende husdyrgødning opbevares i eget og lejet gyllebeholdere.

Ansøger råder over følgende 3 gyllebeholdere: Havnsøgårdvej 1 på 1160 m³, ved Diagonalvej på 5.000 m³, samt en på Lundsgård med et volumen på 960 m³.

Herudover er der kanaler på 400 m³, 2 stk. forbeholdere samlet 42 m³. Der er herudover lejet gyllebeholder på Diagonalvej 2, 6541 Bevtoft på 1.500m³, samt Galstedvej 25, 6541 Bevtoft på 800 m³. Samlet kapacitet er 9.862 m³, hvilket svarer til en kapacitet på 9 måneder.

Fast gødning fra hestestalden bruges til at danne flydelag i gyllebeholderne med.

Det vurderes, at opbevaringskapaciteten til husdyrgødning og spildevand er tilstrækkelig, jævnfør Bilag 7 - Kapacitetserklæring. Haderslev Kommune gør opmærksom på, at hvis opbevaringskapaciteten ikke er tilstrækkelig for eksempel grundet problemer med udbringning med baggrund i nedbør eller frost, så er det ejerens ansvar, at sikre alternative opbevaringsmuligheder med henblik på at kunne overholde husdyrgødningsbekendtgørelsen. Kommunen henviser her for eksempel til Landboforeningernes gyllebanker og lignede registre.

Gyllebeholder – flydelag

Husdyrbrugets gyllebeholdere er med naturligt flydelag, hvilket Haderslev Kommune vurderer som værende i overensstemmelse med BAT, idet husdyrgødningsbekendtgørelsen⁵ overholdes.

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at der jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsens § 20, stk. 6 er krav om, at der føres løbende og regelmæssig logbog, som dokumentation for, at overdækningen er tæt.

Beredskabsplan

Husdyrbruget udvidelse godkendes efter § 12 og derved skal der indsendes en beredskabsplan. Haderslev Kommune har læst indholdet igennem og godkendt denne men medsender ikke beredskabsplanen af sikkerhedsmæssige årsager.

Vilkår

- 31) Der overføres 960m³ gylle til Neder Jerstalvej 23, 1.500m³ gylle til Diagonalvej 2, 6541 Bevtoft, 800m³ gylle til Galstedvej 25, 6541 Bevtoft.
- 32) Arealer, hvor der sker påfyldning af gylle til gyllebeholder, skal befæstes. Ved befæstet areal forstås, et areal, der er befæstet med et for fugtighed vanskeligt gennemtrængeligt materiale, der kan modstå påvirkningerne fra køretøjer og vogne ved fyldning og tømning. Befæstet areal kan undgås, hvis der anvendes traktor med sugeanordning.

2.5.3 Affald og miljøfarlige stoffer

Ansøgers tekst

Affald

⁵ Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. – [BEK nr 853 af 30/06/2014](#)

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder	EAK-kode	ISAG-kode
Olief- og kemikalieaffald:						
Spildolie	I maskinhus	Linds olieservice	Linds olieservice	Tromle a 200 l om året	13.02.08	06.01
Olief- og brændstoffiltre	Bakke i maskinhus	Skrothandler i Jels	Skrothandler i Jels		16.01.07	06.05
Blyakkumulatorer		Smed	Smed		16.06.01	05.99
Rester af bekæmpelsesmidler	Ingen				02.01.05	05.12
Spraydåser	Container			300	15.01.10	23.00
Medicinrester og kanyler	Boks i stalden	Dyrlæge	Dyrlæge	3000	20.01.32	05.13
Tørbatterier - NiCd	Kasse i stalden	Egen	Kommunal modtagestation		16.06.02	77.00
Tørbatterier - Kviksølv	Kasse i stalden	Egen	Kommunal modtagestation		16.06.03	77.00
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap)	Container	Marius Pedersen		1 container Hver 2. uge	15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	Container	Marius Pedersen			15.01.02	52.00
Lysstofrør	Værksted	Egen	Kommunal modtagestation		20.01.21	79.00
Overdækningsplast	Ingen			Ingen	02.01.04	52.00
Metalaffald	Skrotstak	Skrothandler i Jels	Skrothandler i Jels		20.01.06	56.20

- Mængder er skønnede

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at opbevaring og bortskaffelse af affald sker i overensstemmelse med Haderslev Kommunes affaldsregulativ. Det stilles ikke vilkår til at sikre dette, da husdyrbruget som virksomhed i Haderslev Kommune er forpligtet til at overholde de gældende retningslinjer i affaldsregulativet.

Vi henviser i denne forbindelse også til at transportører af jern og metal, samt plastbeholdere med medicinglas, kanyler, skalpeller mv. skal være godkendt hertil. Se nærmere på www.affaldsregistret.mst.dk.

Opbevaring og håndtering af miljøfarlige stoffer vurderes ikke at være til risiko for miljøet, under forudsætning af følgende vilkår. Rengøring af sprøjte, maskiner og lastbiler skal ske på en et befæstet areal med afløb til gyllebeholder eller særskilt beholder af hensyn til de olierester, næringsstoffer med videre som sidder på. Indvendig rengøring af sprøjteudstyr kan ske i marken under forudsætning af at sprøjten har påmonteret det rette udstyr. Endvidere stilles der vilkår om, at påfyldning af vand skal ske således, at der ikke er risiko for tilbageløb.

Disse vilkår stilles for at sikre forsvarlig omgang med kemikalier. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering af kemikalier.

Husdyrbruget godkendes efter § 12 og derved skal der udarbejdes en beredskabsplan. Haderslev Kommune har set beredskabsplanen og har godkendt indholdet. Beredskabsplanen medsendes ikke denne godkendelse af sikkerhedsmæssige årsager.

Vilkår

- 33) Olietanke til diesel- eller fyringsolie skal til enhver tid stå overdækket på befæstet areal uden afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand, således at spild kan observeres og opsamles med kattegrus eller andet olieabsorberende materiale.
- 34) Rengøring af marksprøjter og vask af maskiner og lastbiler skal foregå på befæstet plads med afløb til gyllebeholder eller anden opsamlingsbeholder. Spildevandet skal spredes på mark. Den befæstede plads skal etableres i overensstemmelse gældende regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen⁶. Såfremt der etableres sandfang og olieudskiller ved vaskepladsen, skal disse tømmes i overensstemmelse med Haderslev Kommunes anvisninger. Vaskepladsen skal minimum være stor nok til at traktor og marksprøjte eller traktor og gyllevogn eller andre landbrugsredskaber kan stå på pladsen og pladsen skal derudover bestå af en mindst 2 meter randzone.
- 35) Rengøring af sprøjteudstyr indvendigt kan foregå på marken med medbragt rent vand, hvis for eksempel sprøjten har en rentvandstank eller tilsvarende udstyr. Rengøring i marken skal ske ved en jævn fordeling af vaskevandet over et større areal, så der ikke sker afstrømning eller punktnedsivning.
- 36) Påfyldning af vand på sprøjte skal ske via en vandslange med kontraventil eller skal på anden måde være sikre mod tilbageløb til noget sted i vandforsyningssystemet.

---

⁶ Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. - BEK nr 764 af 28/06/2012

2.5.4 Ammoniak

2.5.4.1 Ammoniaktab

Ansøgers tekst

2.5.4.1 Ammoniaktab

Resultat af beregninger på generelt ammoniakreduktionskrav

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-363,04 kgN/år

Ammoniaktab i nudift og ansøgt drift fordelt på staldsystemer og opbevaringslagre

	Ansøgt(kgN/år)
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:	15,00
Ammoniaktab fra staldafsnit og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion:	975,18
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer udvidelser, ændringer):	2488,53
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning:	709,89
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:	3,02

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

Staldnavn	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
Klimastald 1	SvSm01	599,02	483,54	115,48	19,28%	91,92	-1,29	0,00	392,91
		822,59	664,23	158,36	19,25%	0,00	0,00	0,00	664,23
Klimastald 2	SvSm01	890,74	719,02	171,72	19,28%	136,69	-1,92	0,00	584,25
		1645,19	1328,46	316,72	19,25%	0,00	0,00	0,00	1328,46
Slagtesvinstald 1	SvSI03	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		599,80	393,86	205,94	34,33%	0,00	0,00	0,00	393,86
Slagtesvinstald 2	SvSI03	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		599,80	393,86	205,94	34,33%	0,00	0,00	0,00	393,86
Slagtesvinstald 3	SvSI03	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		941,51	618,24	323,26	34,33%	0,00	0,00	0,00	618,24
	SvSI05	139,26	141,72	-2,47	-1,77%	0,00	0,00	0,00	141,72
Hestestald	Hest03	0,00	18,02	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	18,02
		0,00	18,02	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	18,02
Løbe- og drægtighedsstald	SvSI02	84,28	69,29	14,99	17,78%	14,38	-0,22	0,00	55,13
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
	SvSo07	2403,66	2265,05	138,61	5,77%	466,28	-8,16	0,00	1806,93
	SvSo01	613,49	484,68	128,80	21,00%	96,69	-1,73	0,00	389,72
Farestald	SvSo09	1080,00	1021,58	58,42	5,41%	0,00	0,00	0,00	1021,58
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
	SvSm01	39,07	31,95	7,12	18,23%	0,00	0,00	0,00	31,95
	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00	
Klima-container 1	SvSm01	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		479,85	387,47	92,38	19,25%	0,00	0,00	0,00	387,47
Klima-container 2	SvSm01	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		479,85	387,47	92,38	19,25%	0,00	0,00	0,00	387,47
Sum	Nudrift	5849,52	5234,85	632,67		805,96	-13,32	0,00	4442,21
	Ansøgt	5568,59	4191,61	1394,98		0,00	0,00	0,00	4191,61

Haderslev Kommunes vurdering

Som det fremgår af nøgletal fra ansøgningskemaet, så det generelle ammoniakreduktionskrav på 30 % opfyldt med en margin på 363 kgN/år.

Vejledende emissionskrav for ammoniak

Ansøger har redegjort for, at husdyrbruget lever op til bedste anvendelige teknik (BAT), idet emissionsgrænseværdien for ammoniak er overholdt.

Det vejledende emissionskrav for ammoniak er beregnet til 4.390 kgN/år. Den indsendte ansøgning viser en ammoniakemission på 4.191,61 kgN/år. Derved er BAT niveauet for ammoniak overholdt med 198,39 kgN/år.

Haderslev Kommune vurderer endvidere, at fordampningen af ammoniak fra staldsystem og gødningsopbevaring er i overensstemmelse med BAT.

Der stilles vilkår til fastholdelse af det ansøgte og i forhold til dokumentation af anvendelsen af bedste anvendelige staldteknologi. Disse vilkår stilles i overensstemmelse med teknologibladerne, der er udarbejdet af Miljøstyrelsen.

2.5.4.2 Påvirkning af natur

Ansøgers tekst

Der findes ingen arealer med særlig værdifuld natur, som er beskyttet efter § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug inden for en afstand af 1 km fra anlægget og det nærmeste Natura 2000 område ligger ca. 4 km nord for produktionsanlægget. Det vurderes derfor at udvidelsen ikke har væsentlig påvirkning på noget særligt værdifuldt natur.

Arealer udpeget jf. § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug: Der er ca. 2 km til nærmeste §7 naturareal, som er et overdrev, der ligger i tilknytning til Nr. Hjarup Mose.

Natura 2000: Der er ca. 10 km til nærmeste Natura 2000 område, Pamhule Skov og Stevning Dam, som er udpeget som Habitat- og Fuglebeskyttelsesområde.

Potentiel ammoniakfølsom skov: Nærmeste potentielle ammoniakfølsom skov ligger ca. 1 km nord for ejendom

Nøgletal emission

Samlet emission fra stald og lager: 4.191,61 kgN/år

Meremission fra stald og lager: -250,58 kgN/år

Oversigt over naturpunkter

Navn	Kategori	Opretter	Kumulationen	Ruhed natur	Merdeposition [kgN]	Total deposition [kgN]
Mose	3	Ansøger	Nul ejendomme	Bn	0,0	0,2

Naturpunkt: Mose

Kategori: 3

Opretter: **Ansøger**

Kumulationen: **Nul ejendomme**

Ruhed natur: **Bn**

Merdeposition: **0,0 kgN**

Total deposition: **0,2 kgN**

Haderslev Kommunes vurdering

Beskyttede naturtyper efter Husdyrbrugsloven

Husdyrbrugsloven⁷ og bekendtgørelsen⁸ definerer en række kvælstoffølsomme naturtyper:

Kategori 1 natur (§ 7, stk. 1, nr. 1) omfatter en række bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (opremset i bekendtgørelsens bilag 3) beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Kategori 2 natur (§ 7, stk. 1, nr. 2) omfatter bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.

Kategori 3 natur omfatter ammoniakfølsomme naturtyper (heder, moser, overdrev og skove) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.

Tabel 1: Ammoniakdeposition til kategoriseret natur i nærheden af anlægget

Naturområde	Afstand til anlæg	Merdeposition (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Baggrundsbelastning (kg N/ha/år)	Tålegrænse (kg N/ha/år)
<i>Kategori 1</i>	Ingen indenfor 3000 m				
<i>Kategori 2</i>					
Overdrev	2 km øst	0,0	0,0	16,3	10-20
<i>Kategori 3</i>					
Mose	677 m SV	0,0	0,2	16,3	10-20
Pot. N-følsom skov	900 m nord	0,0	Mindre end 0,2	15,4	10-20

Anlæggets beliggenhed i forhold til kategoriseret natur er vist på bilag 12.

Kategori 1 natur

Den nærmeste naturtype omfattet af Husdyrbrugslovens kategori 1 er et rigkær og et overdrev, som findes i Ladegård eng ca. 9,2 km nordøst for det ansøgte projekt. Naturområdet modtager ingen ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt. Det vurderes på den baggrund, at rigkæret ikke vil blive påvirket væsentligt af projektet.

⁷ Husdyrbrugsloven, Lovbek. nr. [LBK nr. 868 af 03/07/2015](#) med efterfølgende ændringer

⁸ Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1283 af 8. december 2014 med efterfølgende ændringer

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Kategori 2 natur

Den nærmeste naturtype omfattet af Husdyrbrugslovens kategori 2 er et overdrev, som findes ca. 2 km øst for det ansøgte projekt. Overdrevet modtager ingen ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt. Det vurderes derfor, at overdrevets naturtilstand ikke vil ændre sig som følge af projektet.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Kategori 3 natur

Den nærmeste naturtype omfattet af Husdyrbrugslovens kategori 3 er en mindre mose, som findes ca. 677 m VSV for det ansøgte projekt. Mosen modtager 0,2 kg N/ha/år i totaldeposition og ingen merdeposition af ammoniak fra det ansøgte projekt. Det vurderes derfor, at beskyttelsesniveauet for kategori 3 natur er overholdt og at overdrevets naturtilstand ikke vil ændre sig som følge af projektet.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår

Beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens⁹ § 3 omfatter søer større end 100 m², udpegede vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og biologiske overdrev. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af arealer, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Denne forpligtelse påhviler til en hver tid ejeren af arealet. I følge Husdyrbrugslovens § 23 skal kommunen i sin vurdering varetage hensynet til natur, der er beskyttet mod tilstandsændringer.

Tabel 2: Ammoniakdeposition til § 3 natur i nærheden af anlægget

Naturområde	Afstand til anlæg	Merdeposition (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Baggrundsbelastning (kg N/ha/år)	Tålegrænse (kg N/ha/år)
Søer	Mindst 386 m	Mindre end 1	-	16,2	-
Enge	Mindst 770 m	Mindre end 1	-	16,2	15-25

Anlæggets beliggenhed i forhold til § 3 natur er vist på bilag 13.

De nærmest beliggende § 3 beskyttede naturområder, som ikke er kategoriseret natur, er to søer, som findes hhv. ca. 386 m sydvest for anlægget og 506 m vest for anlægget. Se ovenstående tabel 2. Søerne modtager en merdeposition af ammoniak på under 1 kg N/ha/år fra anlægget. Der findes desuden engarealer i forbindelse med Nips Å og Gels Å ca. 720 m vest for anlægget og 750 nord for anlægget. Da de ligger længere væk fra anlægget og modtager dermed en mindre ammoniakdeposition. Alle søer og enge i nærheden af anlægget modtager altså en merdeposition fra anlægget på mindre end 1 kg N/ha/år. Ifølge DMU notat

⁹ Naturbeskyttelsesloven, Lovbek. nr. 951 af 3. juli 2013 med efterfølgende ændringer

af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en afsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Det vurderes på den baggrund at søernes tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Havnsøgårdvej 1.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Beskyttede naturtyper og arter efter habitatbekendtgørelsen

Habitatbekendtgørelsen¹⁰ udpeger en række internationale naturbeskyttelsesområder. De internationale naturbeskyttelsesområder kaldes Ramsarområder, Fuglebeskyttelsesområder og Habitatområder alt efter, om de er beskyttet efter Ramsarkonventionen eller efter EU's fuglebeskyttelses- og habitatdirektiver, og de tre typer områder går under fællesbetegnelsen Natura 2000-områder. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte naturtyper og i Danmark hjemmehørende arter. De udpegede arter omtales normalt som bilag IV-arter, fordi de er opført på habitatdirektivets bilag IV. Ifølge Habitatbekendtgørelsen er kommunen forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter Husdyrbrugsloven:

§ 7, stk. 1: Kommunen skal foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt

§ 11, stk. 1: Der kan ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan

- beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelses-område for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a)*
- ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b i alle livsstadier*

Tabel 3: Natura 2000-område i nærheden af anlægget

Natura 2000-område	Afstand til anlæg
Pamhule Skov og Stevning Dam	➤ 10 km
Mandbjerg Skov	➤ 12 km

Natura 2000

Anlæggets beliggenhed i forhold til Natura 2000-områder er vist på bilag 21.

Det nærmest beliggende Natura 2000-område er nr. 92 Pamhule Skov og Stevning Dam, som omfatter habitatområde nr. 81 og fuglebeskyttelsesområde nr. 59. Natura 2000-området findes ca. 10,1 km nordøst for anlægget. Se tabel 3.

For habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er beskyttelsen baseret på en række arter og naturtyper. Listen over disse arter og naturtyper kaldes områdets udpegningsgrundlag. Afstanden til naturområdet gør at der ingen ammoniakpåvirkning kan være fra Havnsøgårdvej 1.

¹⁰ Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007 med efterfølgende ændringer

Bilag IV

Anlæggets beliggenhed i forhold til registrerede bilag IV-arter er vist på bilag 21 og de potentielt forekomende bilag IV-arter i Haderslev Kommune er beskrevet i bilag 23.

I det følgende vurderes forekomsten af bilag IV arter, med naturligt udbredelsesområde i nærheden af anlægget.

Padder

Følgende bilag IV-padder har i henhold til faglig rapport nr. 635 naturligt udbredelsesområde i Haderslev Kommune: Spidssnudet frø, løgfrø, løvfrø og stor vandsalamander.

Ifølge Danmarks indberetning til EU

(<http://biodiversity.eionet.europa.eu/article17/speciesreport>) er bilag IV-padderne, som har naturligt udbredelsesområde i Haderslev Kommune, præget af tilbagegang, og bevaringsstatus er generelt vurderet som ugunstig eller usikker. Undtagelser herfra er dog bestandene af spidssnudet frø i den vestlige del af kommunen samt bestanden af stor vandsalamander i den østlige del af kommunen, som vurderes at have gunstig bevaringsstatus. Forurening af søer udgør en trussel mod alle de nævnte arter, ligesom pesticider og næringsstoffer truer flere arter.

I området omkring anlægget findes der et par mindre søer, hvor der potentielt kunne være padder. Der er dog ikke registreret løvfrøer eller andre bilag IV arter indenfor 1000 m fra ejendommen.

Ingen af søerne i området omkring anlægget vil som følge af projektet blive påvirket af en merdeposition af ammoniak i nærheden af eller større end 1 kg N/ha/år eller en totaldeposition større end 1 kg N/ha/år. Ifølge DMU notat af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en mer-afsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for bilag IV-padder ikke vil blive beskadiget eller ødelagt af ammoniak fra anlægget.

Andre bilag IV-arter

Udover paddearter kan der også jf. Håndbog om bilag IV arter findes flere arter af flagermus, samt markfirben i området omkring ejendommen. Projektområdet ligger derimod ikke indenfor birkemusens, odderens, snæbelens eller marsvinets udbredelsesområde. Birkemus registrerede udbredelsesområde findes midt i Haderslev Kommune, odder og snæbel findes i nogle af de vestvendte vandløbssystemer og marsvin findes i Lillebælt.

Markfirbenets levevilkår og dermed udbredelsesområde vil kunne påvirkes af projekter, som indebærer opdyrkning af tidligere udyrkede arealer. Ligeledes vil projekter som påvirker sten- og jorddiger samt levende hegn kunne påvirke arternes yngle- og rasteområder. Projekter som berører bygninger, skove, levende hegn og gamle træer kan evt. påvirke raste- og yngleområder for flagermus.

Da projektet ikke indebærer ændring på de opdyrkede eller ikke opdyrkede arealer, ændring af jord- og stendiger, levende hegn, fældning af gamle træer eller nedrivning af ældre bygninger eller i øvrigt ændrer på forhold, som ville kunne fungere som yngle- eller rasteområde for

flagermus eller markfirben. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for de nævnte bilag IV-arter ikke vil blive beskadiget eller ødelagt, som følge af de ansøgte ændringer på ejendommen.

Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Påvirkningen fra anlæggets ammoniakdeposition er dermed i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 samt § 11, stk. 1, og kræver ikke udarbejdelse af konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsen regler herom.

3 Arealerne

3.1 Markoplysninger

I dette afsnit oplyses der om en række generelle forhold om driften af husdyrbrugets udbringningsarealer, og i tabellerne vises oplysninger om de enkelte marker, som udgør udbringningsarealet. Oplysningerne er grundlaget for beregninger af nitratudvaskning og fosforoverskud samt kommunens vurdering af miljøpåvirkningen.

Ansøgers tekst

Der er ingen arealer beskrevet i denne ansøgning, da husdyrgødningen (487,66 DE) afsættes til gylleaftaler på Skarrevvej 338, 6200 Aabenraa. Harmoniforholdene på Skarrevvej 338, 6200 Aabenraa behandles i § 16 ansøgning som er fremsent særskilt til kommunen.

Udbringningsarealer

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd - skifte	Ref. Sæd - skifte	N-kl. 0 (ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0 (ha)	P-kl. 1 (ha)	P-kl. 2 (ha)	P-kl. 3 (ha)
Ingen data															
Total	0						0	0	0	0	0	0	0	0	0

Haderslev Kommunes vurdering

Alle arealerne er aftalearealer og ligger både i Aabenraa, Tønder og i Haderslev kommuner. De er screenet mht. natur og andre beskyttelseszoner og de skal pga. bl.a. NFI alle have en arealgodkendelse før de må anvendes som aftalearealer.

Det vurderes at de 844,46 ha gylleaftalearealer, som vist på Bilag 10a – Udbringningsarealer, udgør et tilstrækkeligt harmoniareal for produktionen med 488,54 DE.

Det skal nævnes, at ansøger er med i jordbytningsordning hvor der dyrkes kartofler på en del af jorden. Ansøger har jf. miljøstyrelsens bemærkning faq 76 medtaget alternative aftalearealer beliggende i Aabenraa og Tønder Kommune samt Haderslev Kommune. (Arealerne stammer fra gylleaftale med Skarrevvej 338, 6200 Aabenraa).

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at en ændring af arealer skal anmeldes som det beskrives i afsnit 1. Generelle forhold.

3.2 Gødningsregnskab

I dette afsnit vises et regnskab over produceret, tilført og fraført husdyrgødning på den bedrift, som husdyrbruget hører under, og der gøres rede for teknologi anvendt til udbringning af husdyrgødning.

Ansøgers tekst

Ansøgt drift

Produceret husdyrgødning

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkræggylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	48443,08	12889,83	75,00	0,00	487,66
Ingen adresse	Kvæggylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Dybstrøelse	87,44	18,10	45,00	0,00	0,86
Ingen adresse	Fast gødning	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	Antal DE
Ingen data					

Afsat husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Peter Jacob Jacobsen Skarrevvej 338 6200 Aabenraa CVR: 83401028	Svinegylle	48443,08	12889,83	75,00	0,00	487,66

Total husdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	87,44	18,10	0	0,86
Total	87,44	18,10	0	0,86

Arealgodkendelse

Som det beskrives i ansøgers tekst, så afsættes 487,66 DE svinegylle til § 16 gylleaftale med Peter Jacobsen, Skarrevvej 338, 6200 Aabenraa. Gødning fra 2 heste, svarende til 0,86 DE bruges som flydelag i gyllebeholderne.

Vilkår

- 37) Der afsættes husdyrgødning til bedriften Skarrevvej 338, 6200 Aabenraa, som må modtage svinegylle svarende til 487,66 DE. Husdyrgødningen må udbringes på arealerne vist i bilag 9. Gyldig kontrakt inklusive kortbilag skal til enhver tid kunne fremvises.

3.3 Nitrat (overfladevand)

Dette afsnit drejer sig om nitratudvaskning til overfladevand. Ansøgningssystemet har beregnet nedenstående fem parametre, som indgår i kommunens vurdering af udvaskning af nitrat til overfladevand.

Ansøgers tekst

Ansøgningen har ingen udbringningsarealer, derfor kan husdyrgodkendelse.dk ikke beregne udvaskningen.

Haderslev Kommunes vurdering

Idet der ikke indgår udbringningsarealer i ansøgningen er der ikke beregnet nitrat til overfladevand.

Udvaskning af nitrat til nitratfølsomt Natura 2000 opland

Der er ikke ejede og forpagtede udbringningsarealer i ansøgningen. Der er gylleaftaleareal som medfører § 16 arealgodkendelse. I forbindelse med § 16 arealgodkendelsen bliver vurderingen vedr. udvaskning af nitrat til nitratfølsomt Natura 2000 opland foretaget.

3.4 Nitrat (grundvand)

Dette afsnit drejer sig om nitratudvaskning til grundvand.

Ansøgers tekst

Ansøgningen har ingen udbringningsarealer, derfor kan husdyrgodkendelse.dk ikke beregne udvaskningen.

Haderslev Kommunes vurdering

Idet der ikke indgår udbringningsarealer i ansøgningen er der ikke beregnet nitrat til grundvand.

3.5 Fosfor

Dette afsnit drejer sig om påvirkningen af overfladevand med fosfor. I ansøgningssystemet er udbringningsarealernes fordeling i fosforkla sser opgjort, som det fremgår af nedenstående tabel, og der er foretaget beregninger, som indgår i kommunens vurdering af miljøpåvirkningen.

Ansøgers tekst

Ansøgningen har ingen udbringningsarealer, derfor kan husdyrgodkendelse.dk ikke beregne fosfor til overfladevand.

Haderslev Kommunes vurdering

Idet der ikke indgår arealer i denne ansøgning er der ikke beregnet fosforoverskud for arealdelen, men det vejledende BAT niveau for fosfor er beregnet til 12.908 kgP/år. Den indsendte ansøgning viser et fosforindhold i gødningen ved ansøgt drift på 12.907,93 kgP hvorved det beregnede BAT niveau for fosfor er overholdt.

3.6 Ammoniak fra udbringning

I dette afsnit gøres der rede for påvirkning af natur som følge af ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning.

Haderslev Kommunes vurdering

Idet der ikke indgår ejede og forpagtede arealer i ansøgningen, er der ikke foretaget vurdering vedr. ammoniak fra udbringning. For gylleaftaleareal, bliver der foretaget en særskilt vurdering vedr. ammoniak fra udbringning.

3.7 Gener fra udbringning

I dette afsnit beskrives de gener der kan være forbundet med udbringning af husdyrgødning og det vurderes hvorledes disse kan minimeres.

Haderslev Kommunes vurdering

Idet der ikke indgår ejede og forpagtede arealer i ansøgningen, er der ikke foretaget vurdering vedr. gener fra udbringning. For gylleaftaleareal, bliver der foretaget en særskilt vurdering vedr. gener fra udbringning.

4 Bilag

Bilag 1 – Grundlag for vilkår og lovgivning.....	46
Bilag 2 – Oversigt over vilkår	48
Bilag 3 – Oversigtskort over lugtgeneafstand	51
Bilag 4 – Oversigtskort over anlæg	52
Bilag 5 – Indretning af klima stald	53
Bilag 6 - Oversigtskort over afløb	54
Bilag 7 – Kapacitetserklæring.....	55
Bilag 8 – Udbringningsarealer (Gylleaftaler)	57
Bilag 9 – BAT beregninger	58
Bilag 10 – Udtalelse fra anden kommune.....	59
Bilag 11 – Kort over kategoriseret natur ved anlæg	60
Bilag 12 – Kort over § 3 natur ved anlæg	61
Bilag 13 – Kort over fortidsminder, sten og jorddiger og fredede områder	62
Bilag 14 - Kort over Natura 2000 og Bilag IV forekomster.....	63
Bilag 15 – Potentielle bilag IV arter.....	64
Bilag 16 - Ansøgningen	68

Bilag 1 - Grundlag for vilkår og lovgivning

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af landbrugsejendommen og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen skal være kendte og skal følges af husdyrbruget.

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og følgende af Miljøstyrelsens love, bekendtgørelser, vejledninger og orienteringer:

- Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug – [LOV nr. 1572 af 20/12/2006](#)
- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug – [LBK nr. 868 af 03/07/2015](#) (Husdyrgodkendelsesloven).
- Vejledning 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug
- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1997 om kontrol af gyllebeholdere
- Vejledning om logbog for beholdere med flydende husdyrgødning
- Vejledning nr. 7/1993 om Erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.m.
- Vejledning nr. 3/1994 om tilsyn med landbrug
- Vejledning nr. 12/1992 Om håndhævelse af Miljøbeskyttelsesloven
- "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde" udgivet af FMK

Lovgivning

Udover vilkårene i denne miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt de til enhver tid gældende bestemmelser i gældende love og bekendtgørelser. Nedenstående liste giver et overblik over gældende lovgivning på afgørelsestidspunktet, samt relevante regulativer og planer, som husdyrbruget endvidere er underlagt. Populærtitler som anvendes i miljøgodkendelsen er angivet i parentes.

- Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug – [LOV nr. 1572 af 20/12/2006](#)
- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug – [LBK nr. 868 af 03/07/2015](#) (Husdyrgodkendelsesloven).
- Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse – [BEK nr. 879 af 26/06/2010](#) (Miljøbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse – [LBK nr. 951 af 03/07/2013](#) (Naturbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om vandløb – [LBK nr. 1208 af 30/09/2013](#) (Vandløbsloven)
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug – [BEK nr 1283 af 08/12/2014](#)
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. – [BEK nr 853 af 30/06/2014](#) (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om affald – [BEK nr 1309 af 18/12/2012](#) (Affaldsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand – [BEK nr. 1322 af 14/12/2012](#)
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines – [BEK nr. 1321 af 21/12/2011](#) (Olietanksbekendtgørelsen)

- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter – [BEK nr. 408 af 01/05/2007](#)
- Bekendtgørelse af museumsloven – [LBK nr 358 af 08/04/2014](#) (Museumsloven)
- Bekendtgørelse af lov om randzoner – [LBK nr 894 af 15/07/2014](#) (Randzonenloven)
- Regulativ for erhvervsaffald, Haderslev Kommune af 14/06/2012. Regulativ og yderligere oplysninger kan findes på www.haderslev.dk -> Erhverv -> Erhvervsaffald ([Regulativ for erhvervsaffald](#))
- Kommuneplan 2013, Haderslev Kommune. Kommuneplanen kan finde på kommuneplan2013.haderslev.dk
- Regionplan 2005-2016, Sønderjyllands Amt. Regionplanen der i dag er ophævet til landsplandirektiv kan findes på [naturstyrelsens hjemmeside](#).

Bilag 2 – Oversigt over vilkår

- 1) Godkendelsen gives på vilkår af, at projektet gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet.
- 2) Husdyrbruget godkendes til smågrise og slagtesvin + 2 heste med et maksimalt dyrehold, som det fremgår af vilkår 8.
- 3) Miljøgodkendelsen bortfalder, hvis byggeri/anlægsarbejder ikke er sat i gang inden to år fra denne afgørelses meddelelse. Det anses for tilstrækkeligt, at der inden fristens udløb er indgået en retligt bindende aftale med relevante håndværkere eller entreprenører om udførelse af bygge- og anlægsarbejdet, herunder et tidspunkt for udførelsen. Det er tillige en forudsætning for overholdelse af fristen, at den udnyttelse, der er påbegyndt inden fristens udløb, fortsættes og færdiggøres i et rimeligt tempo og normalt skal være afsluttet inden for et år efter fristens udløb. Et påbegyndt byggeri kan således ikke afbrydes i en længere periode og derefter genoptages. I så fald vil godkendelsen bortfalde.
- 4) Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Haderslev Kommune.
- 5) Ved husdyrbrugets ophør fjernes tilbageværende husdyrgødning, ejendommen ryddes for affald, døde dyr, spildevand, foder mv.
- 6) Ejendommens staldbygninger samt gyllebeholder rengøres.
- 7) Gyllebeholder, der er opført uden tilknytning til de øvrige bygninger, skal fjernes når de ikke mere bruges til jordbrugsmæssige formål.
- 8) Den årlige produktion på husdyrbruget må ikke overstige 75.000 smågrise (7,2-32 kg), 4.712 slagtesvin (32-110 kg), og 2 heste (500-700 kg), svarende til 488,54 DE.
- 9) Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, er arbejder på bedriften.
- 10) Beredskabsplanen skal revurderes en gang årligt og påføres med dato for revision.
- 11) Planen skal være oversat til samtlige relevante sprog, der i fornødent omfang forstås af ansatte med de pågældende arbejdsfunktioner.
- 12) "Nærvæd uheld" skal registreres, og der skal udarbejdes en procedure med henblik på at forebygge situationen fremover.
- 13) Ventilationsanlægget skal vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for det pågældende anlæg. Ventilationssystemet skal rengøres minimum én gang årligt. Driftsjournal herfor skal indeholde oplysninger om dato for kontrol og rengøring.
- 14) Gylle/afløb fra klimacontainere skal ledes til opsamling i gyllekanaler eller gyllebeholder.
- 15) I staldafsnit til slagtesvin skal stierne indrettes med 50-75% procent fast gulv. Det resterende areal i stierne skal være spaltegulv.
- 16) I staldafsnit til smågrise skal stalden indrettes som to klimastald med delvist spaltegulv. (1/3 spaltegulv og 2/3 fast gulv) som Gr.106.03-52.

- 17) Pladser mellem stald og klimacontainere til grise, som bruges til udleveringsrum, forsynes med fast tæt belægning og afløb ledt til opsamling i gyllekanaler eller gyllebeholder.
- 18) Der skal foretages en årlig opgørelse af elforbruget, der medgår produktionen og anlæggene.
- 19) Forbruget skal registreres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i fem år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 20) Stiger husdyrbrugets energiforbrug utilsigtet, så skal der i forbindelse med tilsyn fremlægges virkemidler til nedbringelse af energiforbruget. Processen med at finde og efterfølgende implementere disse virkemidler finansieres af husdyrbruget.
- 21) Der skal foretages en årlig opgørelse af det vandforbrug, der medgår direkte til husdyrproduktionen såsom dyrenes drikkevand og vask af stald.
- 22) Forbruget skal registreres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i fem år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 23) Stiger husdyrbrugets vandforbrug utilsigtet, så skal der i forbindelse med tilsyn fremlægges virkemidler til nedbringelse af forbruget. Processen med at finde og efterfølgende implementere disse virkemidler finansieres af husdyrbruget.
- 24) Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må i intet punkt – målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen – overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

Mandag-Fredag kl. 07-18 8 timer (reference) 55 dB(A)

Lørdag kl. 07-14 8 timer (reference) 55 dB(A)

Lørdag kl. 14-18 8 timer (reference) 45 dB(A)

Søn- og helligdage kl. 07-18 8 timer (reference) 45 dB(A)

Alle dage kl. 18-22 1 timer (reference) 45 dB(A)

Alle dage kl. 22-07 0,5 timer (reference) 40 dB(A)

Spidsværdi kl. 22-07 - 55 dB(A)

- 25) Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i vilkår 23) er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen.

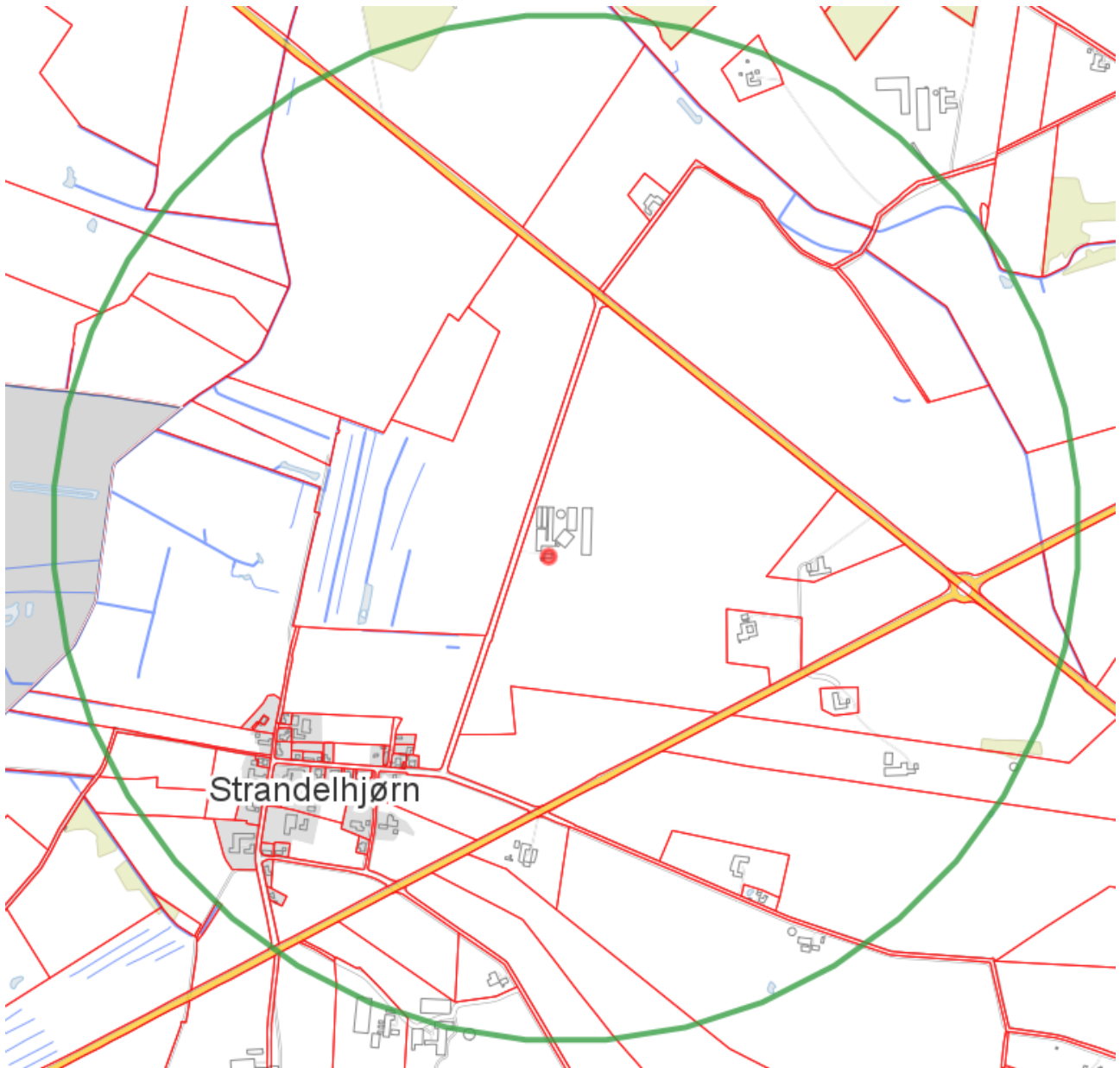

- 26) Udendørs belysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time ad gangen.
- 27) På ejendommen skal der foretages en effektiv fluebekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod fluer. Fluebekæmpelse skal som minimum ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Skadedyrslaboratoriet; <http://www.dpil.dk/dpil2005/sporgom.htm>.
- 28) Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper
- 29) Ventilationsanlæggene i staldene skal rengøres efter hvert hold grise hver måned som beskrevet i leverandørens manual.
- 30) Fodersiloer skal indrettes således at støvgener i forbindelse med indblæsning undgås.
- 31) Der overføres 960m³ gylle til Neder Jerstalvej 23, 1.500m³ gylle til Diagonalvej 2, 6541 Bevtøft, 800m³ gylle til Galstedvej 25, 6541 Bevtøft.
- 32) Arealer, hvor der sker påfyldning af gylle til gyllebeholder, skal befæstes. Ved befæstet areal forstås, et areal, der er befæstet med et for fugtighed vanskeligt gennemtrængeligt materiale, der kan modstå påvirkningerne fra køretøjer og vogne ved fyldning og tømning. Befæstet areal kan undgås, hvis der anvendes traktor med sugeanordning.
- 33) Olietanke til diesel- eller fyringsolie skal til enhver tid stå overdækket på befæstet areal uden afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand, således at spild kan observeres og opsamles med kattegrus eller andet olieabsorberende materiale.
- 34) Rengøring af marksprøjter og vask af maskiner og lastbiler skal foregå på befæstet plads med afløb til gyllebeholder eller anden opsamlingsbeholder. Spildevandet skal spredes på mark. Den befæstede plads skal etableres i overensstemmelse gældende regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Såfremt der etableres sandfang og olieudskiller ved vaskepladsen, skal disse tømmes i overensstemmelse med Haderslev Kommunes anvisninger. Vaskepladsen skal minimum være stor nok til at traktor og marksprøjte eller traktor og gyllevogn eller andre landbrugsredskaber kan stå på pladsen og pladsen skal derudover bestå af en mindst 2 meter randzone.
- 35) Rengøring af sprøjteudstyr indvendigt kan foregå på marken med medbragt rent vand, hvis for eksempel sprøjten har en rentvandstank eller tilsvarende udstyr. Rengøring i marken skal ske ved en jævn fordeling af vaskevandet over et større areal, så der ikke sker afstrømning eller punktnedsivning.
- 36) Påfyldning af vand på sprøjte skal ske via en vandslange med kontraventil eller skal på anden måde være sikre mod tilbageløb til noget sted i vandforsyningssystemet.
- 37) Der afsættes husdyrgødning til bedriften Skarrevvej 338, 6200 Aabenraa, som må modtage svinegylle svarende til 487,66 DE. Husdyrgødningen må udbringes på arealerne vist i bilag 9. Gyldig kontrakt inklusive kortbilag skal til enhver tid kunne fremvises.

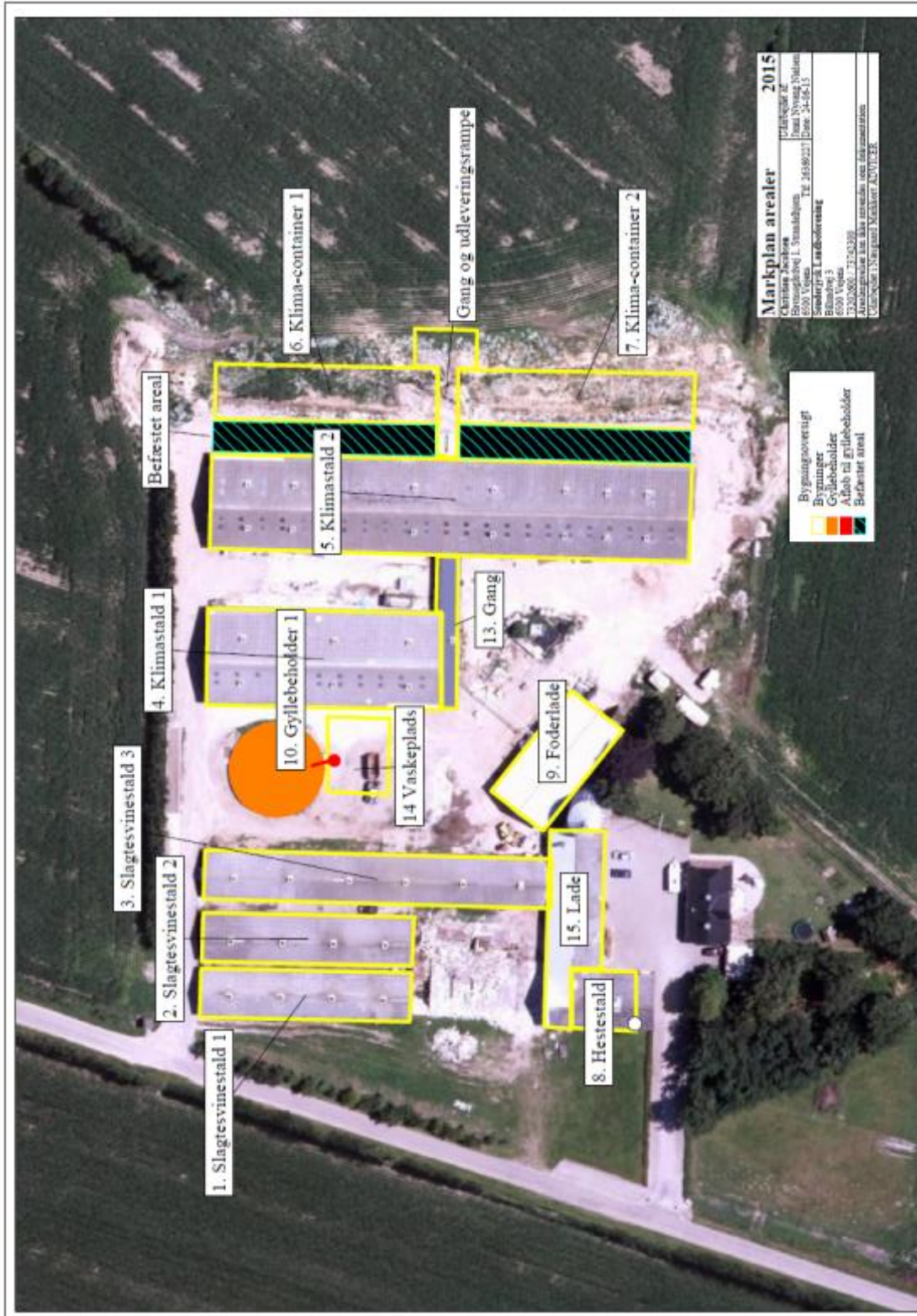
Bilag 3 - Oversigtskort over lugtgeneafstand

Vejledende konsekvenszone 1131,85 meter:

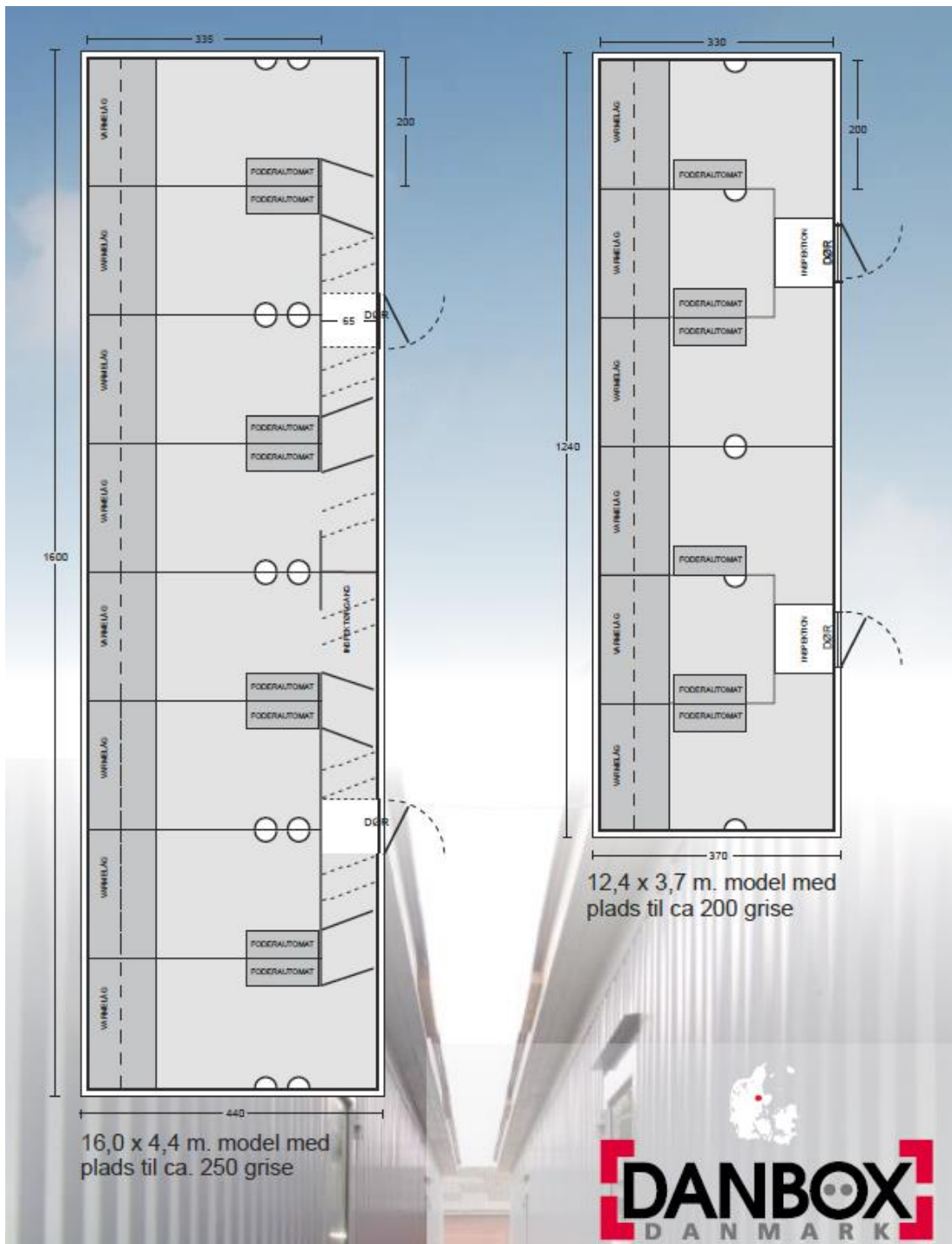
Bilag 4 - Oversigtskort over anlæg

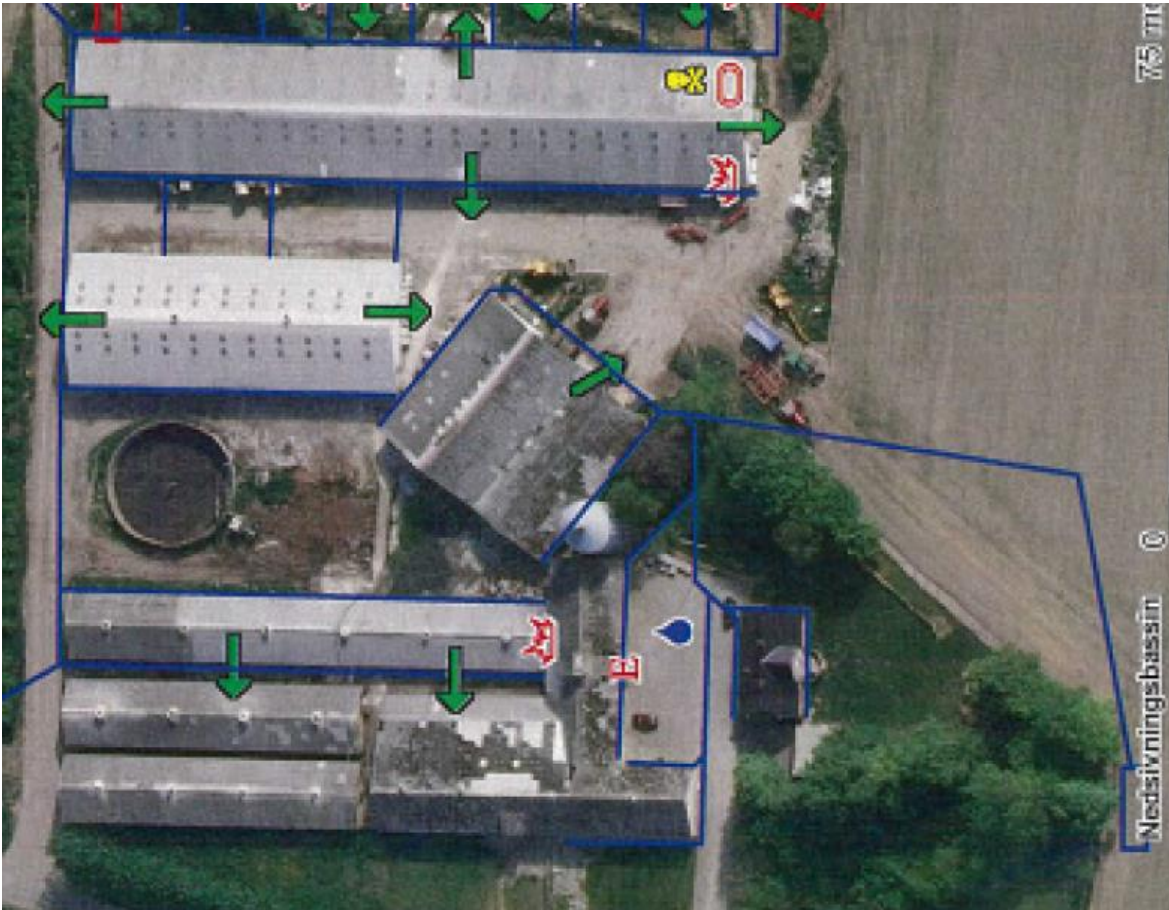
Bilag 5 - Indretning af klima stald

De eksisterende stalde bliver ikke ændret

Bilag 6 - Oversigtskort over afløb

Bilag 7 - Kapacitetserklæring

Kapacitetserklæring

Til brug i forbindelse med miljøansøgning

For

Landmand
Gade
postnr. By
Tlf

Af

Konsulent
Billundvej 3
6500 Vojens
Tlf: 73202600

Kapacitet for planlagt produktion

Gyllelagre	Kapacitet
1 gyllebeholder 1	1160
2 gyllebeholder 2	5000
3 gyllebeholder 3	960
4 kanaler	400
5 forbeholder	42
6 lejet gyllebeholder, Diagonalvej	1500
7 lejet gyllebeholder, Galstedvej 2	800
8	
9	
10	
Samlet gyllekapacitet i tons	9862

Lagre til fast gødning	Kapacitet
1	
2	
3	
4	
5	
Samlet kapacitet i tons	0

Evt. kommentarer:

Placering af dybtrøelse
Overfladevand fra befæstede arealer

Den udførte beregning er foretaget ud fra de officielle normtal for produktion af gødning. I praksis kan det på visse lokaliteter, af hensyn til en optimal udnyttelse af næringsstofferne og evt. fremtidige behov, være formålstmæssigt med en kapacitet, der overstiger de lovmæssige krav. Kontakt evt. din planteavtskonsulent for konkret vurdering.

■

Planlagt produktion

	Dyrehold	Antal	Normproduktion ton/år	Lager	
				Dybstrøelse	Gylle
1	Smågrise	75000	0,139		10425
2	Slagtesvin	4712	0,54		2544,48
3					0
4					0
5					0
6					0
7					0
8					0
9					0
10					0
	Dyrehold til dybstrøelse				
1				0	
2				0	
3				0	
4				0	
5				0	
		Enheder	Normproduktion		
	Tilførsel af vand		ton/år		
1	Vaskeplads	1	136,5		136,5
2					0
3					0
4					0
5					0

Opbevaringskapacitet

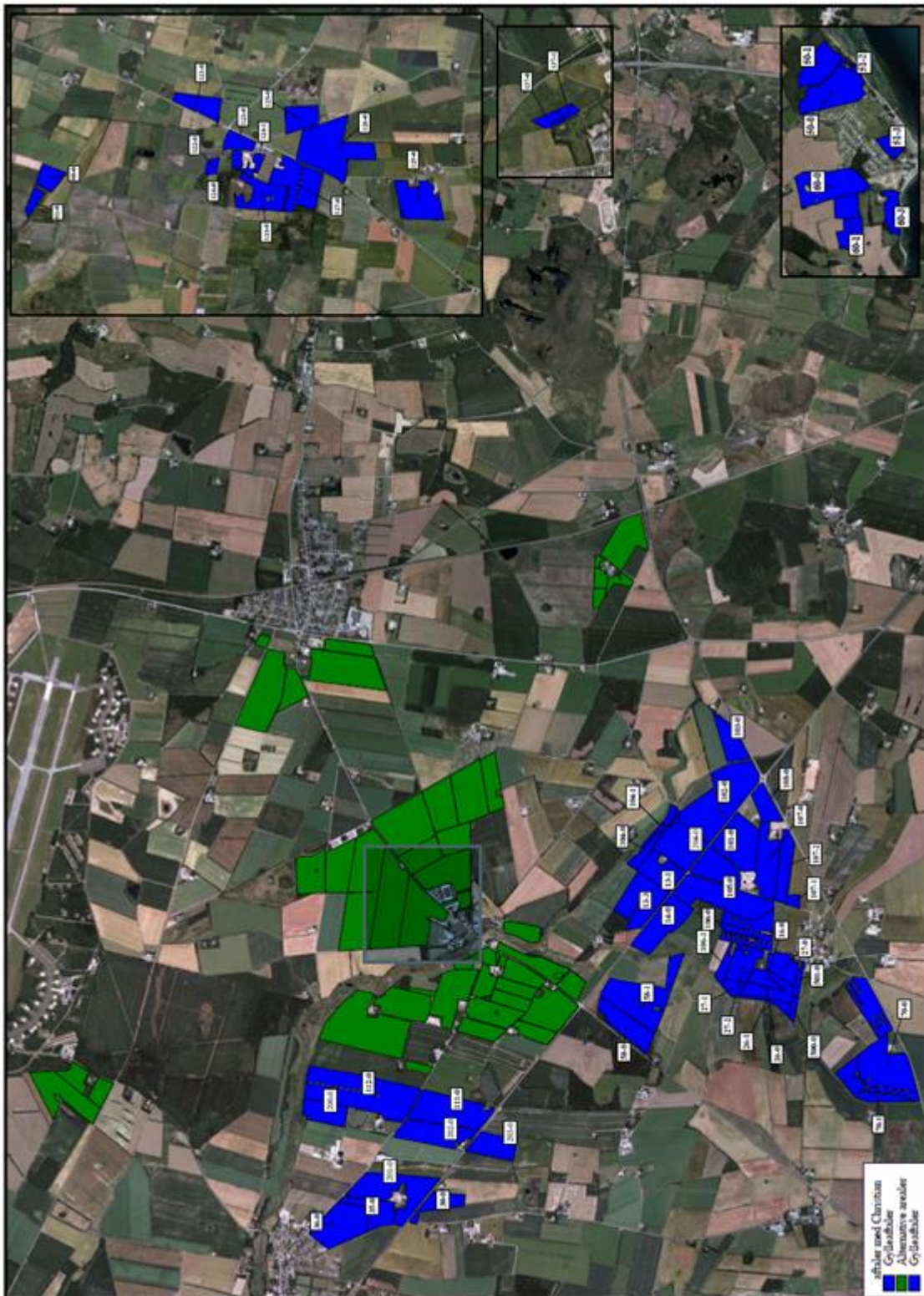
			Dybstrøelse	Gylle
	Samlet tilledning til lagre	ton/år	0	13105,98
	Produktion pr. måned	ton	0	1092,165
	Opbevaringskapacitet	måneder	#DIV/0!	9,0

Korrektion på vægt: $((32-7,2) \times (13,777+0,1731 \times (32 + 7,2)))/486 = 1,049$
Vægtkorrektion: $((110-32) \times (13,777+0,1731 \times (110+32)))/2852 = 1,049$

Bilag 8 - Udbringningsarealer (Gylleaftaler)

Bilag 9 - BAT beregninger

Det teoretiske BAT-niveau

Haderslev Kommune har beregnet det vejledende BAT niveau for ammoniak til 4.390 kgN/år og for fosfor er BAT niveauet beregnet til 13.480 kgP/år.

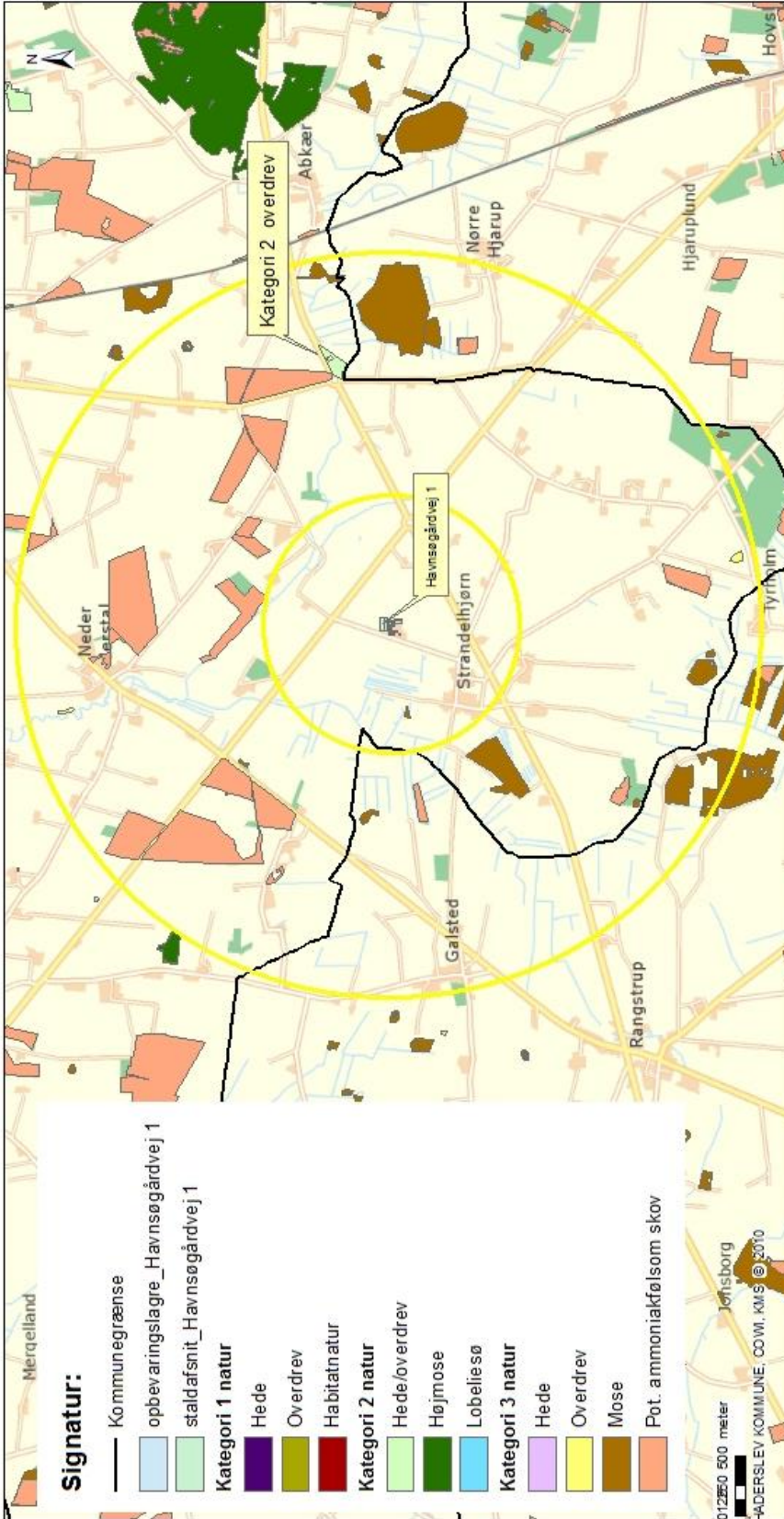

Bilag 10 – Udtalelse fra anden kommune

Gylleaftalearealer på Skarrevvej 338, 6200 Aabenraa er beliggende med arealer både i Aabenraa Kommune og Tønder Kommune samt Haderslev Kommune. Tønder Kommune har meddelt, at den del af arealerne der, er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde, hvilket medfører der skal stilles vilkår via en § 16. § 16 arealgodkendelsen bliver behandlet særskilt og ansøges ved Aabenraa Kommune.

Bilag 11 - Kort over kategoriseret natur ved anlæg

Erhvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø

Sagsbehandler: bimy
 Journalnummer: 15/12461
 Udskrevet den: 2. juni 2015

1-46.304

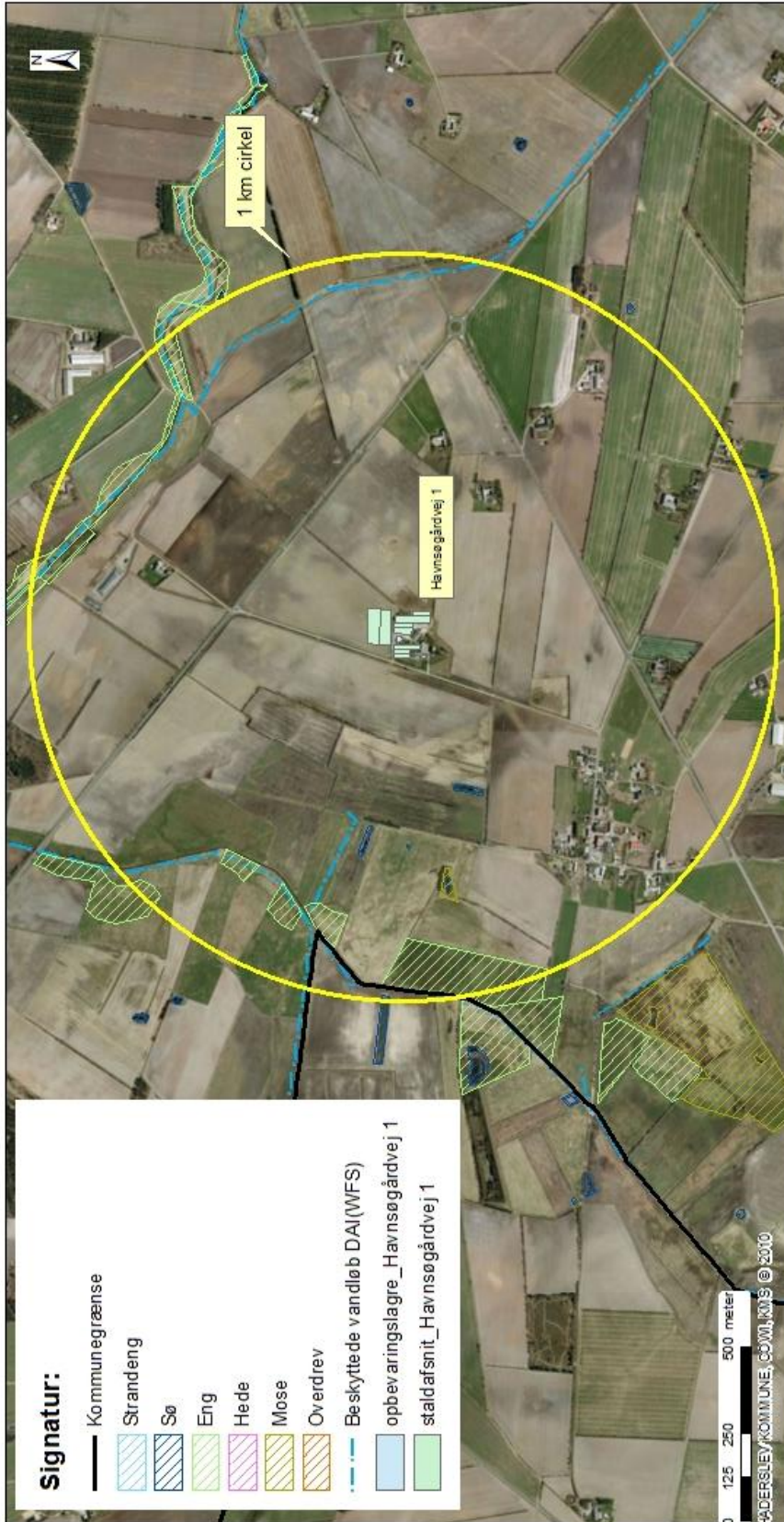
Havnsøgårdvej 1

Kort med kategoriseret natur jf. husdyrgodkendelsesloven.
 Der findes ingen kategori 1 natur indenfor 3 km, mens der findes et kategori 2 overdrev indenfor 3 km.
 Kategori 3 natur findes som moser og potentielt ammoniakfølsomme skove indenfor 3 km.
 Indenfor 1 km findes der en lille mose som er kategori 3.

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til orientering.
 Kortet kan ikke anvendes ved stedsindgribninger. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Bilag 12 - Kort over § 3 natur ved anlæg

Erhvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø

Sagsbehandler: bimy

Journalnummer: 15/12461

Udskrevet den: 2. juni 2015

1:15.945

Haderslev

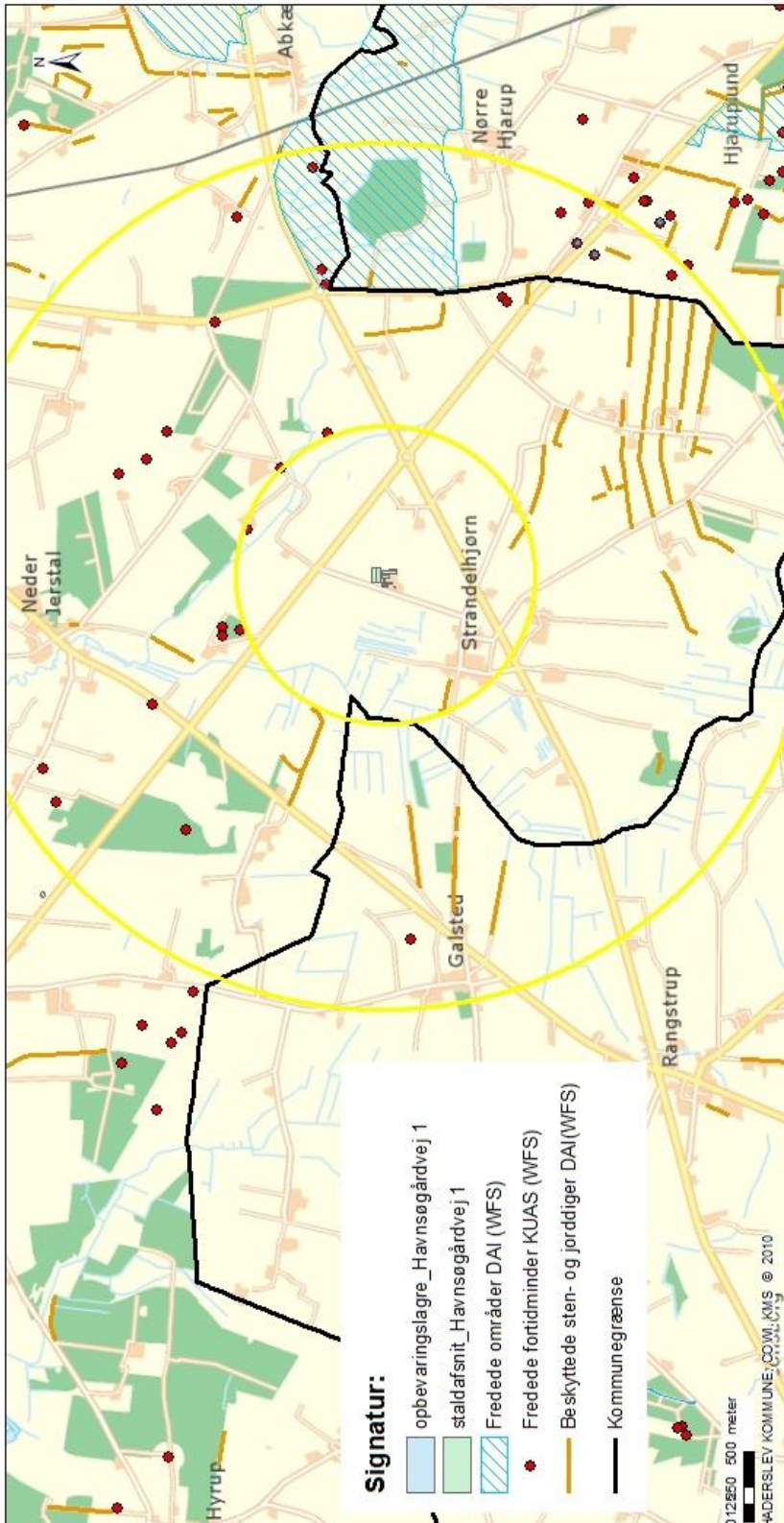
Havnsøgårdvej 1 Kort med § 3 beskyttet natur jf. naturbeskyttelsesloven.

Indenfor 1 km fra anlægget findes der vandhuller og enge, samt den mose som også er kategori 3 natur.

Kortet indeholder data af formåling, revideret og er derfor kun til orientering. Kortet kan ikke anvendes ved staldafsnit. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Bilag 13 - Kort over fortidsminder, sten og jorddiger og fredede områder

Erhvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø

Sagsbehandler: bimy
 Journalnummer: 15/12461
 Udskrivet den: 2. juni 2015

1:39.977

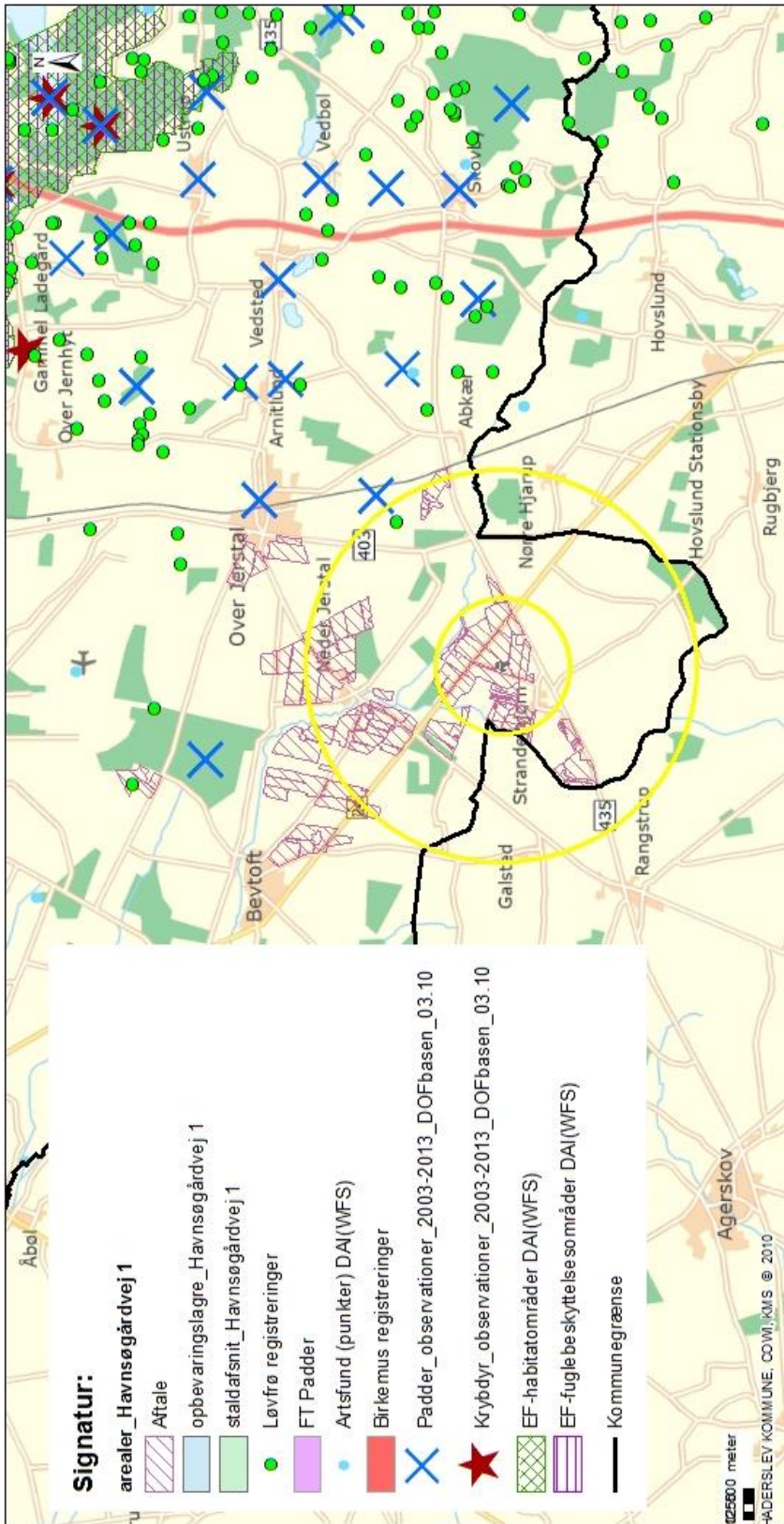
Havnsøgårdvej 1
Kort med beskyttede sten- og jorddiger og fredninger i nærheden af anlægget.

Der findes ingen fredninger eller sten- og jorddiger i umiddelbar nærhed af anlægget.

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til orienteringsbrug. Kortet kan ikke anvendes ved skelafgrænsninger. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Bilag 14 - Kort over Natura 2000 og Bilag IV forekomster

Erhvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø

Sagsbehandler: bimy
Journalnummer: 15/12461
Udskrevet den: 2. juni 2015

1-88.442

Haderslev

Havnsgårdvej 1

Kort med Natura 2000 og registrerede bilag IV arter.

Der findes ingen registrerede bilag IV arter indenfor 1 km fra anlægget. Natura 2000 området Lillebælt ses øverst mod øst.

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til orientering. Kortet kan ikke anvendes ved skelstrøgsgør. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Bilag 15 – Potentielle bilag IV arter

Bilag IV-arterne omfatter følgende arter: (i) pattedyr med arter af småflagermus, gnavere, rovdyr og hvaler, (ii) krybdyr med arter af skildpadder og Markfirben, (iii) padder med arter af halepadder og springpadder, (iv) fisk med arten Snæbel, (v) insekter med arter af biller, sommerfugle, og guldsmede, (vi) bløddyr med arten Tykskallet malermusling, samt (vii) planter omfattende arterne Enkelt månerude, Vandranke, Liden Najade, Fruesko, Mygblomst, Gul stenbræk og Krybende Sumpskærm.

Herunder følger en gennemgang af de Bilag IV-arter, som kan have yngle- og rasteområde i Haderslev Kommune, eller som kan påvirkes af projekter heri, samt en overordnet vurdering af hvilke projekter der påvirker disse arter.

Flagermus

Frynseflagermus (*Myotis nattereri*) er fundet i alle landsdele, men arten er ret sjælden. Den yngler i huse og hule træer og er ofte knyttet til løvtræsbevoksninger, hvor den søger føde langs hegn og skovkanter. Rasteområder er kældre, kassematter og kalkgruber.

Vandflagermus (*Myotis daubentoi*) er almindelig og udbredt i næsten hele landet med undtagelse af det vestligste Jylland. Arten er hovedsageligt fundet i det nordlige og østlige Jylland, og omkring Limfjorden. Arten er dog registreret på 5 lokaliteter i Sønderjyllands Amt, og det vides ikke om den findes i området omkring ejendommen. Arten søger føde over søer og vandhuller, og hviler og overvintrer i træer med hulheder, revner eller sprækker, kalkminer og under stenbroer.

Dværgflagermus (*Pipistrellus pipistrellus*) er almindelig over hele landet med undtagelse af Bornholm, det vestlige Jylland og nogle mindre øer. Arten er fundet på flere lokaliteter i Sønderjylland. Dens yngle- og rasteområder er huse og hule træer i nærheden af løvskov.

Langøret flagermus (*Plecotus auritus*) er relativt almindelig over hele landet med undtagelse af det vestligste Jylland, vestligste Fyn og Lolland, Langeland og nogle mindre øer. Der er dog kun få observationer i Sydjylland, men flagermusen er svær at finde, så den kan være overset. Flagermusen holder oftest til i bygninger såsom lader og på kirkeloftet, og foretrækker afvekslende kulturlandskaber med gårde, haver, parker, alléer og små løvskove.

Sydflagermus (*Eptesicus serotinus*) er almindelig med undtagelse af Nordvestjylland og Nordøstsjælland. Sydflagermus har en tæt bestand i Sønderjylland, og det er sandsynligt, at arten findes i området. Flagermusen har udelukkende kvarter i bygninger året rundt og jager langs skovbryn, åbninger mellem træer og andre steder med mange insekter.

Brun flagermus (*Nyctalus noctul*) er relativt almindelig på øerne og i det østlige Jylland. Den er kendt fra enkeltobservationer på flere lokaliteter i det sydvestlige Jylland. Det er muligt, at der findes eksemplarer i området. Arten yngler og raster kun i gamle løvtræer. Den jager over åbent agerland, søer og over skov.

Skimmelflagermus (*Vespertilio murinus*) findes på spredte lokaliteter rundt om i landet, og er observeret enkelte gange omkring Haderslev. Artens yngleområde er menneskelig bebyggelse, og dens ses ofte jage i lyset af store gadelamper som tiltrækker insekter. Rasteområder er ligeledes bygninger.

Troldflagermus (*Pipistrellus nathusii*) er observeret med spredte forekomster i det meste af landet, og herunder også i Haderslev Kommune. Dens yngleområder er huse og hule træer. Arten er stærkt tilknyttet ældre løvtræer, hvor den jager i de åbne rum under kronerne. Rasteområder er formentlig de samme som yngleområderne.

Pipistrelflagermus (*Pipistrellus pipistrellus*) findes især i løvskovsrige egne, og er derfor særlig udbredt i Østjylland og Sønderjylland. Dens yngle- og rasteområder er huse og hule træer i nærheden af løvskov. Den er registreret flere gange i udkanten af Haderslev Kommune.

Projekter som berører bygninger, skove, levende hegn og gamle træer kan evt. påvirke raste- og yngleområder for flagermus.

Birkemus (*Sicista betulina*)

Arten er registreret mellem Spangså og Revsø skov samt ved Hammelev og Østerskov. Birkemusens sommeropholdssteder er naturområder med et tæt urtelag og i umiddelbar tilknytning til våd natur. Vinteropholdssteder er tørre naturområder som diger, overdrevsskrænter og højtliggende hede- og plantageområder, dvs. områder som er karakteriseret ved at være relativt uforstyrrede. Birkemusen må således forventes at kunne forekomme på lokaliteter, hvor ovennævnte naturtyper grænser op til hinanden, og hvor der er rigelig føde i form af insekter.

I birkemusens udbredelsesområde vil projekter som indebærer opdyrkning af tidligere udyrkede arealer kunne påvirke artens levevilkår. Ligeledes vil projekter som påvirker sten- og jorddiger kunne påvirke artens yngle- og rasteområder.

Odder (*Lutra lutra*)

Findes i alle større vandløbssystemer helt ned til den dansk-tyske grænse. Odderen lever i tilknytning til vådområder. Den findes i såvel stillestående som rindende vand, og både i saltvand og ferskvand, især søer og moser med store rørskovsområder. Om dagen opholder den sig i en hule i brinken eller under buske, træer eller andet, der kan give ly. Yngle- og rasteområder kan potentielt findes i hele artens udbredelsesområde. Yngleområdet består af selve hulen, som ungerne fødes og opfostres i, og de nærmeste omgivelser. Et rasteområde for odder er mere diffust end et yngleområde, og kan forekomme mange steder langs vandløb og søer. Områderne kan være svære at lokalisere, men knytter sig primært til moser, krat, skov eller andre naturområder, hvor odderen kan finde relativt uforstyrret skjul i længere perioder på alle tider af året

Projekter som indebærer opsplitning af bestande og levesteder eller som ødelægger eller forringer yngle- og rasteområder kan påvirke odderens yngle- og rasteområder.

Markfirben (*Lacerta agilis*)

Arten findes udbredt i stort set hele landet. Markfirben yngler på en række forskellige typer af levesteder, som er kendetegnet ved, at de indeholder solvendte skrånninger med veldrænende, løse jordtyper og sparsom bevoksning, typisk lave urter eller et løst dække af græsser.. Rasteområderne om vinteren skal være veldrænede og solvendte skrånninger. Markfirben bruger bl.a sten- og jorddiger samt levende hegn som spredningskorridorer

Projekter som påvirker jord- og stendiger samt levende hegn kan påvirke artens levesteder. Ligeledes vil projekter der indebærer ændret arealanvendelse af egnede yngle- og rasteområder kunne påvirke arten.

Padder

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*) er udbredt i hele landet undtagen Bornholm, men er muligvis i tilbagegang i Sønderjylland. Dens foretrukne yngleområder er vandhuller, som indgår i sammenhængende naturområder, men arten er i stand til at yngle i næsten alle former for vådområder. Rasteområder er oftest på landjorden, og arten er afhængig af gode terrestriske, gerne fugtige levesteder nær ynglestedet.

Løgfør (*Pelobates fuscus*) forekommer i hele landet undtagen Fyn og Bornholm. Arten er truet og i tilbagegang. Dens foretrukne yngleområder er lysåbne vegetationsrige rene vandhuller og vådområder. Rasteområder er ofte bar jord eller sand, samt områder med lav vegetation, hvor arten har mulighed for at grave sig ned. Artens mobilitet er ringe, og den er derfor afhængig af et velfungerende netværk af vandhuller.

Løvfrø (*Hyla arborea*) er udbredt i den sydøstlige del af landet samt i området omkring Århus og Vejle. Arten er kortlagt i den "gamle" Haderslev Kommune og fundet på en lang række lokaliteter, Løvfrø yngler i lavvandede lysåbne vandhuller, hvoriblandt tidvise våde lavninger på afgræssede arealer er de mest optimale. Artens rasteområder er skovbryn, levende hegn og krat, hvor den opholder sig på mindre træer og buske.

Strandtudse (*Bufo calamita*) findes spredt langs kysten i Danmark, samt på en række indlandslokaliteter. Arten foretrækker at yngle i temporære, lysåbne, vandansamlinger som ofte er uden vegetation. Rasteområder er åbne arealer med ingen eller meget lav vegetation, f.eks. afgræssede enge og strandenge, men også dyrkede marker. Yngle- og rasteområder vil ofte ligge inden for samme område men kan, hvor der er egnede vandringsruter, ligge adskilt.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*) er udbredt i det meste af Danmark. Den yngler i lysåbne vegetationsrige lavvandede vandhuller af varierende størrelse, men med rent vand. Vandhuller af dårligere kvalitet kan fungere som levesteder og rasteområder. Levesteder og rasteområder på land er oftest nær vandhullet og ofte knyttet til skov. Stor vandsalamander stiller større krav til vandkvaliteten end f.eks. løvfrø gør.

Ved projekter som har udbringningsarealer op til vand- og vådområder kan der ske en påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV-padder. Lysåbne vandhuller er potentielle yngleområder for alle de nævnte padder mens mere tilgroede vandhuller ofte kan fungere som rasteområder.

Marsvin (*Phocoena phocoena*)

Arten forekommer i alle danske farvande og har levested i Vadehavet og Lillebælt. Der kendes ikke til specifikke yngle- og rasteområder for marsvin.

Der er kun ringe viden om, hvilke menneskeskabte forhold der påvirker marsvinet. Alle større ændringer og indgreb som påvirker havområder er potentielt skadelige for marsvinets levevis.

Snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*)

Arten lever i Vadehavsområdet og de tilstødende vandløb. Snæbel yngler i de nederste og mellemste dele af større vandløb. Det vurderes, at der foruden Vidå i dag kun findes selvreproducerende bestande i Ribe Å, Varde Å og Brede Å, mens der tilsyneladende er en svigtende eller meget lille produktion af snæbel i Kongeå og Sneum Å og en lille bestand i Brøns Å, hvor der ikke har været udsat yngel. Opstrøms i de forskellige åsystemer er der en række sideløb som er vigtige nuværende eller mulige fremtidige gydeområder for snæbelen,

herunder Gelså samt Fladså/Gram Å. Der ligger et forslag til at udvide Natura 2000 området Vadehavet med vandløbsstrækninger Gelså frem til Gelsbro og Gram Å frem til Fole Hareby engvandingsselskabs opstemning med udpegning som potentielt gydeområde for snæbel. Snæblens ynglesucces er afhængig af god vandkvalitet, grusbund og vintergrønne vandplanter. Yngelen tåler ikke saltvand før de er nået en vis størrelse, og er derfor afhængig af mindre søer og vinteroversvømmede områder som er indskudt i vandsystemet. Efter gydningen trækker snæblen ned i de nedre dele af vandløbene og Vadehavet.

Projekter som forringer vandkvaliteten i vandløb med forekomst af snæbel kan påvirke artens ynglesucces. Ligeledes vil projekter hvor der er særlig risiko for erosion til vandløb kunne påvirke artens yngle- og rasteområder.

Bilag 16 - Ansøgningen

Ansøgningen er indsendt igennem www.husdyrgodkendelse.dk med ansøgningsnummer 73784.

- Første ansøgning, version 1, 24 sider og 8 bilag er modtaget den 10. april 2015.
- Endelig ansøgning, version 4, 26 sider og 10 bilag er modtaget den 26.juni 2015.

Beredskabsplan som der henvises til i vilkår 9 er indsendt som bilag til ansøgningen den 10 april 2015.

Ansøgningskemaer samt bilag, mailkorrespondance mv. udleveres gennem aktindsigt til sag nr. 15/12461 ved henvendelse til Haderslev Kommune, Natur og Landbrug på tlf. 74 34 21 45 eller på mail; landbrugssager@haderslev.dk.